

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stran
Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/2 strani Din 250.—,
1/4 str. Din 125.—. Malo ogla-
si vsaka beseda Din 120.—

Trpljenje — vstajenje.

Veliki teden se odigrava pred očmi Eloveštva žaloigra Gospodovega trpljenja. Napram tej žaloigri človek ne more biti nem in brezčuten opazovalec. Vsakdo čuti, da ima v tej žaloigri svojo ulogo; ulogo povzročitve in krivde. Zveličar je bil najnedolžnejši in najsvetejši vseh trpinov, ki so kdaj trpeli na svetu. Saj je celo rimski deželni poglavar Poncij Pilat, ki Ga je obsodil, o Njem pred celim judovskim ljudstvom slovesno izjavil: »Jaz ne najdem na Njem nobene krivde.« Nedoržen kakor jagnje — tako so Ga v svojih videnjih gledali preroki stare zaveze — je bil peljan v smrt. Radi nas ljudi in radi našega zveličanja, tako molimo v veroizpovedanju, če prišel z nebes, se včlovečil, je trpel in umrl.

Žaloigra velikega tedna se tudi iz tega razloga tiče vseh ljudi, ker je podobna njihovega lastnega življenja in trpljenja. Komu na svetu je prihranjena pot na Kalvarijo? Ali se najde človek na svetu, ki bi mogel reči o sebi: »Jaz križa ne poznam? Meni ni treba nositi nobenega križa?« Saj se križ položi včasih že na nežna rame na deteta. In čim bolj raste dete, tembolj z njim raste križ. Mladenič in mladenka stojita sicer v maju svojega življenja, toda na obzorju tega življenja se dostikrat pojavljajo črni oblaki, oznanilci in nosilci telesnega in duševnega trpljenja. In zakonski križ je težaven v pregovoru, še bolj pa v dejanskem življenju. Križ povsod, kamorkoli pogledaš. Nobenemu ni prihranjeno bridko izkustvo, da je naše življenje potovanje skozi solzno dolino.

Žaloigra velikega tedna je opomin za vsakterega: Približaj se Njemu, ki je trpel pred teboj in za tebe, nagni se k Njemu in nasloni se na Njega! Kaj je napolnilo kananejsko ženo k Zveličarju? Težek križ: bolezen njene hčere. Kaj je uradnika kralja Heroda v

Kafarnaumu pripravilo, da je veroval on in vsa njegova hiša? Sedeč ob postelji na nevarni mrzlici obolelega sina je videl, kako je bela žena že zamahnila s svojo koso. Stekel je v svojem trpljenju k Zveličarju, kjer je našel pomoč. So pa tudi takšni nosilci križa, ki ga nosijo brez vere, brez upanja, brez

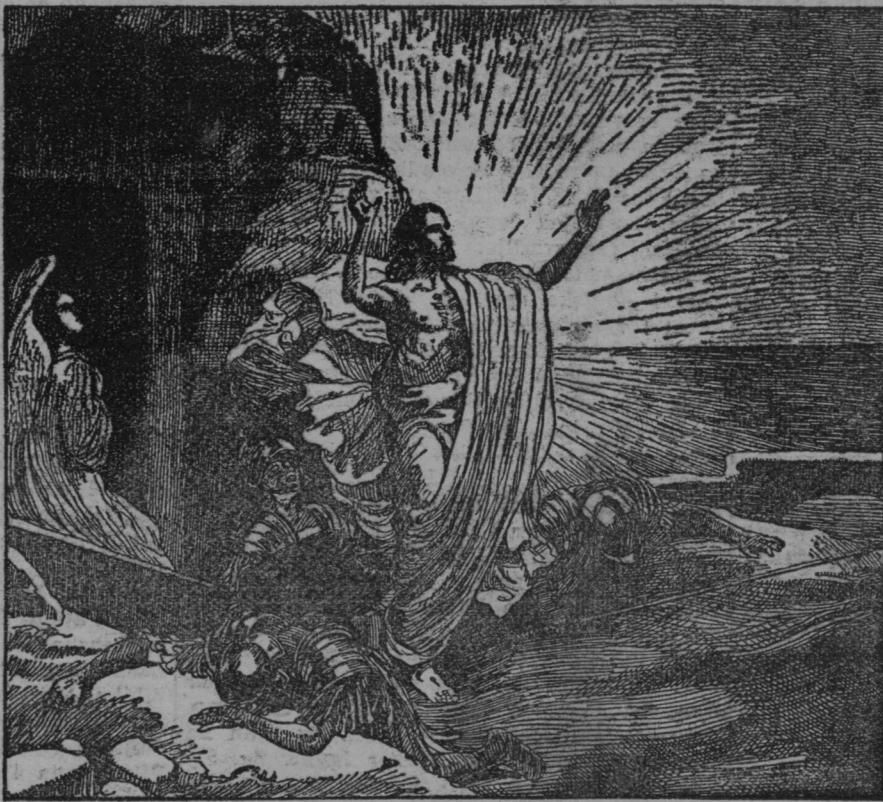
Trpljenje Kristusa ni strlo, ni ga zakovalo v večne sponse. Gospod je sponse, katere ga je vklenilo trpljenje in smrt, zlomil, vrgel raz sebe, ko je zmagoslavno vstal iz groba. S tem je najprvo in pred vsem na Sebi izpolnil svojo izjavo in obljubo: »Jaz sem vstajenje in življenje.« Pripravljen je to obljubo izvršiti na vseh, ki trpijo in v Njega verujejo. To je veličastna in zveličavna pro-poved Velike noči.

Svojo tolažilno obljubo bo Zveličar izpolnil ne samo ob poslednji sodbi, ko bo vse, ki počivajo v naročju zemlje, poklical iz grobov, marveč jo že sedaj izpolnjuje v duhovnem smislu. Če se opreš na Zveličarja, te trpljenje ne bo strlo, pa naj bo njegovo breme še tako težko. Z Gospodovo pomočjo boš mogel piti iz keliha bridkosti, pa naj bo njegova vsebina še tako grenka. S pomočjo Njegove milosti boš vstal iz groba greha, pa naj bo še tako globok in tako teman.

Tolažilna obljuba, ki jo propoveduje praznik Gospodovega vstajenja, velja tudi za narode. So narodi, ki so po svoji usodi slični poedincem. Ni trpljenje vseh posameznikov enako, tako tudi ne trpljenje vseh narodov. Na ne-

katere narode je nagromadena velika množina trpljenja. Med temi je tudi naš narod. Njegova zgodovina to izpričuje. Organizem našega naroda ima mnogo bolnih, trpečih udov: to so naši sorojaki v tujih državah. Ali so ti naši sorojaki obsojeni na smrt? Ali pa bodo kdaj vstali iz groba narodne smrti? Vstali bodo: to je trdno, neomajno naše zaupanje. In v tem zaupanju kličemo onemu delu našega naroda, ki biva v inozemstvu in tujinstvu, kot velikonočni pozdrav besede našega pesnika Gregorčiča: »Tvoj je vstajenja dan!«

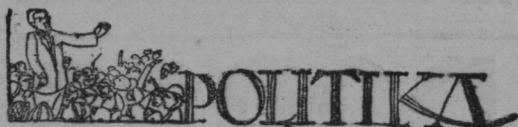
Zrebanje srečk Prosvetne zveze
preloženo na 14. aprila 1929.

Gospod je vstal, Alelujal

ljubezni, kakor ga je nosil levi razbojnik. Brez vere: gledajo sicer proti nebesom, vidijo pa samo črne oblake, ne pa za njimi svetlobno domačijo nebes. Brez upanja: gledajo v zemljo, pa vidijo samo temni, hladni grob, preko njega pa ne upajo in pričakujejo ničesar več. Brez ljubezni: krčijo pesti zoper usodo, ropotajo, zmerjajo in psujejo; mnogo jih je, ki se zatečejo k samomoru, v samoprevari misleč, da je s tem konec trpljenja, ko pa je v resnici začetek še strašnejšega.

Žaloigra velikega tedna je ob enem tudi tolažba za vse, ki trpijo: za poedince, za družine, za narode. Ob izidu velikega tedna stoji Velika noč: veličastni praznik Gospodovega vstajenja.

V NAŠI DRŽAVI.

Kronski svet. Dne 21. marca se je vrtila na dvoru seja vlade pod kraljevim predsedstvom. Ob tej priliki je predložila vlada kralju svoj program. Na seji je govoril vsak minister k državnemu proračunu in o programu svojega ministrstva.

Zakonodajni svet ima stalno seja, na katerih odobrava ali spreminja zakone, katere so mu predložila posamezna ministrstva v odobritev.

V Beogradu so se vršile priprave za sprejem grškega zunanjega ministra, ki je došel v našo prestolico v nedeljo in ostane do srede. Medtem se bo podpisala prijateljska pogodba med našo državo in Grčijo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz papežve države. Vatikan se pripravljaja na nova mednarodna pogajanja za ureditev uprave svete dežele.

Zopet eden od glavnih vojskovodij v svetovni vojni umrl. Glavni vojskovodje v svetovni vojni so domalega skoraj že vsi pomrli. Dne 20. marca je umrl v Parizu po daljšem bolehanju francoski maršal in vodja čet antantnih sil v svetovni vojni Ferdinand Foch. Rajni je bil rojen leta 1851, je bil sveden francoski katoličan in se je kot takega kazal v težavnih časih svetovne vojne. Rajni je sprejel 9. novembra 1918 nemške odposlance v Rethondesu za pogajanja za premirje in jim narekoval pogoje. Pri mirovnih pogajanjih se je potegoval za to, da bi postala med Francijo in Nemčijo meja reka Rena.

Umrl maršal Foch.

Na francoskem so pod utisom smrti maršala Focha, ki je užival spoštovanje in ljubezen vseh Francozov. Naš kralj in vlada sta izrazila ob priliki Fochove smrti francoski vladi sožalje.

Revolucija v Mehiki. Po vestih ustašev se nahaja mehiška vlada v mestu Mexiko v veliki nevarnosti. General Mustieles, poveljnik vladnih čet v državi Pueblo, se je pridružil vstašem. Tudi država Guanajuato je v oblasti vstašev in s tem je glavno mesto od dveh strani neposredno ogroženo in Calles odrezan od svoje baze. Vstaši oblegajo mesto Mazatlan, ki leži na oz-

kem polotoku in ga hočejo izstradati. Calles je poslal iz Torreona na pomoč 6000 mož, ki morejo dospeti začetkom prihodnjega tedna.

V Rusiji so upeljali krušne karte — a kljub temu grozi ogromni državi lakota. Po odredbi sovjetske vlade se razdeli vsaki dan na delavca 800 gramov kruha, na druge po 400 gramov.

Velikonočne nagrade „Slov. Gospodarja“.

ZAPISNIK

ob priliki žrebanja nagrad za agitatorje in naročnike »Slov. Gospodarja«.

Člani komisije: msgr. J. K. Vreže, Fran Žebot, Franc Hrastelj, Mara Pohar in Jakob Rutnik.

Žrebanje se je vršilo točno ob devetih v upravi »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5. Žrebanje se je vršilo ločeno in sicer najprej iz seznama agitatorjev in nato iz seznama naročnikov. Zadeli so:

Agitatorji:

železni plug: Florijančič Jakob, Sv. Miklavž, p. Hoče; brana: Lampl Anton, Sv. Ana v Slov. gor.; brana: Črncec Anton, Lomanoše, p. Gornja Radgona; bakreni kotel: Klampfer Ivan, Št. Martin, p. Vurberg; 1 konjska oprema, Kmetec Anton, Št. Vid pri Ptuj; 1 vreča travnega semena: Pečolar Janez, Lajše, Šostanj; lončena peč: Petek Matija, Zlatoličje, Št. Janž na Drav. polju; 1 štok sladkorja: Emeršič Janez, Paradiž 127, Sv. Barbara v Haložah; 1 budilka: Trstenjak Ivan, Ivanjševci, p. Ivanjci; drobilnik za grozdje: Babšek Ivan, Makole; kletarske potrebščine: Kat. izobr. društvo Laško; 1 konjska oprema: Vinko Nemeč, Strigova; 1 vreča deteljnega semena: Strigl Marija, Podkraj, Velenje; 1 vreča žvepla: Omerzo Martin, Artiče; 2 kg fine kave: Osojnik Maks, Črna pri Prevaljah; blago za moško obleko: Svetec Martin, Turiška vas, Slovenjgradec; ogledalo: Govedič Vinko, Dol, Pristava; dežni plašč: Preložnik Vinko, Planina; 10 kg mila: Izobraževalno društvo Razbor, Loka pri Zid. mostu; 5 kg mila: Podpečan Jožef, Galicija, Zale; 5 kg mila: Vulc Jurij, Spodnja Vižinja, Marenberg; 5 kg mila: Teržan Franc, Sevnica; knjigo »Križem po Jutrovem«: Podgorelec Al., Sv. Bolfenk v Slov. gor.; Zličar Franc, Sv. Jurij ob južni žel.; Kolarič Marija, Skorba, Ptuj; Farš Anton, Sv. Bolfenk v Slov. gor.; Ciner Ana, Sv. Jakob v Slov. gor.; Pirtovšek Ivan, Dovže, Mislinje; Krampf Ivan, Sv. Duh na Ostrem vrhu, Selnica; Fluher Ignac, Zg. Sv. Kungota; Knuplež Jurij, Ploderšnica, Sv. Jakob v Slov. gor.; Vorša Leopold, Šmartno na Poh.; Kuster Matjaž, Loperšice, Ormož; Lacko Jožef, Novavas, Ptuj; Škerbinek Janez, Slemen, Selnica ob Dravi; Lorgier Ivan, kovač, Šmarje pri Jelšah; Križnik Alojz, Jurklošter; knjigo »Izpovedi socialista«: Pinter Franc, Griže; Plevnik Jožef, Podčetrtek; Zakšek Jožef, Rajhenburg; Kruf Jurij, Prevalje; Guček Franc, Kozje; Sešel Alojz, Selo, Velenje; Lubše Miha, Buče; Bevc Alojz, Videm; Gornik Ivan, Bistrica pri Rušah; Marko Anton, Vransko; Črepinšek Anton, Nova cerkev, Vojnik; Kovač Anton, Ljubno; Balon Franc, Bizeljsko; Kerčmar Štefan, Ižakovi, Beltinci; Legen Iv., Noršinci, Ljutomer; Pozeb Anton, Prihova, Konjice; Deželak Martin, Rimske toplice; Leben Gregor, Laško.

Naročniki:

pet vinjekov: Repolusk Janez, Velika, Marija Snežna; pet vinjekov: Stingl Franc, Ploderšnica, Sv. Jakob v Slov. gor.; pet motik: Oplot Marija Gabernik, Zg. Polskava; pet motik:

Budja Franc, Radoslavci, Mala Nedelja; pet motik: Epšek Franc, Zg. Sele, Kotlje; pet motik: Masera Ignac, Selnica, Sv. Ilj v Slov. g.; ročna slamoreznica: Sagadin Valentin, Prepostlja, Sv. Janž na Drav. polju; 1 vreča galice: Romih Cecilija, Šmarje pri Jelšah; 1 štok sladkorja: Zelenik Marija, Hajdina, Ptuj; kuhinjska posoda: Pavalec Amalija, Pesnica; kuhinjska posoda: Marija Matej, Irje, Rogaska Slatina; kavin mlin: Cvetko Marija, Sp. Sečovo, Rogaska Slatina; viseča sobna svečilka: Meško Jožef, Polenšak, Moškanjci; dva stola: Ivanuš Anton, Spodnja Korena 64, Sv. Barbara pri Mariboru; par čevljev: Krajncič Alojz, tovarna olja, Slov. Bistrica; 4 pare podplatov: Glavnik, Kamenščak, Ljutomer; dežnik: Strmšek Andrej, Razvanje, Hoče; par čevljev: Golob Milka, Hošnica, Laporje; blago za žensko obleko: Lesjak Neža, Pondor 12, Sv. Jurij ob Taboru; blago za žensko obleko: Milberger Peter, Remšnik, Marenberg; blago za moško obleko: Budja, Meljski hrib, Maribor; izdelana fantovska obleka: Novak Martin, Arnelin 7, Vojnik; volneno ogrinjalo: Paulič Jernej, Štore 52; Pristovnik Anton, Sv. Martin, Smrečno, Slov. Bistrica; Steblovnik Ivan, Šmartno ob Paki; Šmon Jožef, Sv. Kunigunda, Zreče; Turk Franc, Tlake, Pilštanj; Ušen Karl, Ostrožno, Celje; Vališec Jurij, Sv. Jernej, Loče pri Poljčanah; Vodopivec Janez, Stolovnik, Rajhenburg; Zupan Anton, Podsreda; Zver Alojz, Bratonci, Beltinci; moška srajca: Berdelak Martin, Sv. Lovrenc na Poh.; Zuman Jožef, Šafarsko 7, Strigova; Povh Jožef, Sv. Venčesl, Slov. Bistrica; Gajkovič Štefan, Pragersko; Ciringer Franc, Vršnik, Zg. Sv. Kungota; Cimperšek Jožef, Jelovec, Makole; koci: Antolič Anton, Sterjanci, Sv. Lenart, Velika Nedelja; koc: Bezjak Franc, Spuhlja, Ptuj; moški klobuk: Čížek Karl, Partinj, Sv. Jurij v Slov. gor.; moški klobuk: Dobaj Ivan, Zg. Senarska, Sv. Trojica v Slov. gor.; moški klobuk: Fajmut Ivan, Podkraj 51, Velenje; blago za žensko obleko: Hrastnik Anton, Strmca, Laško; otroška obleka s čevlji: Jager Jožef, Zibika, Pristava; ogledalo: občinski urad Sv. Ilj, Velenje; torpedo svetiljka: Kaučič A., tes. mojster, Ivanjci; žepna svetiljka: Kolar Ivan, Ribnica na Pohorju; trije noži in tri vilice: Kureš Jakob, Podlehnik; trije noži in tri vilice: Mager Alojz, Podkraj, Prevalje; škatlja finega mila: Kat. izobraževalno društvo Mošnje; dve taški: Kostajšek Anton, Kačji dol, Podplat; torbica s kavino posodo: Kotnik Anton, Hrastje 36, Loka pri Žusmu; budilka: Kostajšek Jožef, Golobinjak, Podčetrtek; 10 metrov platna: Jug Franc, posestnik, Zadrže; pošta Šmarje pri Jelšah; nova pneumatica za motorno kolo: Repolusk Janez, Velika, Marija Snežna; 1 kavin servis za 6 oseb: Kmetijsko bralno društvo Gornjigrad; 2 vrtnici za nasad: Černelec Franc, Vrhje, Kapele, Dobova; Kovačič Jožef, Kostanjek, Videm pri Krškem; Kralj Miha, Beljski vrh, Zavrč; Vaja Franc, Sv. Benedikt v Slov. gor.; Kat. izobraževalno društvo Sv. Benedikt v Slov. gor.

Izžrebancem:

1. Darila dobite v upravi »Slovenskega Gospodarja« od 2. do 14. aprila t. l.
2. Zglasiti se je osebno. Kdor pa tega ne more, naj nam sporoči, da se mu da

rilo depošlje na njegove stroške po pošti ali železnici. Knjige pa pošljemo po pošti.

3. Kdor do dne 14. aprila t. l. daru ne dvigne, izgubi pravico do njega.

Neizžrebanim!

Letos vam žalibog sreča ni bila mila. Zelimo vam kljub temu veselo Velikonoč in za prihodnjš več sreče!

Podpisani potrjujemo, da se je žrebanje vršilo pravilno.

Zaključeno in podpisano ob pol enih popoldne.

Maribor, dne 24. III. 1929.

J. K. Vreže, predsednik komisije.
Franjo Zebot, zapisnikar, za Propagandno pisarno.

Pohar Mara,
F. Hrastelj,
Jakob Rutnik.

NAŠA DRUŠTVA

Hoče. Naše Katoliško bralno društvo napravi na velikonočni pondeljek izlet na Zgor. Polskayo. Ob tej priliki vpizori v tamošnjem Društenem domu ob treh popoldne gledališko predstavo »Rokovnjači«. Domačini in sosedi ste prijazno povabljeni, da se te zanimive predstave udeležite v obilnem številu! Bog živi!

Jarenina. Kat. prosvetno društvo naznanja vsem svojim članom, kakor tudi nečlanom, da je naročilo in tudi že prejelo 28 krasnih novih knjig od priznanih domačih in tujih pisateljev Jareninčani, poslužujte se naše knjižnice, ki vam lahko postreže s katoliškimi zabavnimi knjigami! Članarina stane letno samo 5 Din. Stari kot tudi novi člani naj se oglase vsako nedeljo popoldne po večernih v prostorih knjižnice.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Orliški krožek priredi na velikonočni pondeljek popoldne po večernicah v dvorani predstavo zelo šaljivih iger »Grofica Malka« in »Kaznovana nečimernost«. Domačini in sosede, pridite, se boste pošteno zabavali. Šlišali boste tudi lepo petje in poučen govor.

Ljutomer. Naše Glasbeno društvo opravlja v mestu in v okolici važno kulturno delo. Društvo vzdržuje godbo na pihala (18 mož), glasbeno šolo, zadnji čas si je ustanovilo še orkester na lok (15 moči). Ta orkester se je v zimski dobi tako spopolnil, da lahko stopa pred javnost, zato priredi v nedeljo, dne 7. aprila, na Belo nedeljo, v prostorih gostilne »Triglava« (g. Pogruje) svoj prvi koncert, na katerega odbor najljubneje vabi. Začetek zvečer ob 8. uri. Vstopnina 5 Din. Čisti dohodek je namenjen glasbeni šoli.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na velikonočni pondeljek, dne 1. aprila, priredi Orel eno najlepših slovenskih iger »Naša kri«. Sodeluje tamburaška godba in pevski zbor. Na svidenje! Bog živi!

Središče ob Dravi. Telovadna akademija naše orlovske družine je zopet pokazala, da je naša mladina zdrava. Kakor bi zavela topla pomlad, tako se nam je zdelo, ko so nastopali pred nabito polno dvorano najmlajši s ljubkimi igrkami, mladi in mladenke s primernimi nastopi, pa tudi Orl v vsej svoji moči in z vratolomnimi vajami na orodju, da smo kar štrmeli. Govoril je občinstvu in mladi četi tople besede Orla-svečenika gospod Stanko Cajn kar, docent na bogoslovju v Mariboru. Hvaležni smo orlovski mladini za ta lepi večer. Orlovstvo je pokazalo, da je mlado in zdravo.

Le krepko po začrtani poti naprej! Bog živi!

Središče ob Dravi. Naš Ljudski oder priredi na velikonočni pondeljek dne 1. aprila, ob pol osmih zvečer v Društenem domu lepo zgodovinsko igro: »V tem znamenju boš zmagal.« Vsebina igre je lepo v skladu s visokimi prazniki. Pridite!

Sv. Belčank pri Središču. Tukajšnji orlovski odsek vpizori dne 1. aprila popoldne ob pol treh v šoli igro »Stari in mladi« v korist našim fantom vojakom novincem. Prijatelji priste in vesele zabave iskreno vabljeni! — Bog živi!

Kapela pri Radencih. Naša Mala orliška sveza priredi na velikonočni pondeljek dne 1. aprila t. l., popoldne ob petih v restavraciji gospoda Maršika v Radencih ganljivo igro »Ne pričaj po krivem.« Kdor želi ta dan malo poštenega veselja užiti in se prav po cenit udeležiti primicije, je prijazno vabljeni!

Velika Nedelja. Katoliško bralno društvo »Mir« priredi na velikonočni pondeljek popoldne po večernicah v svojem Društenem domu krasno igro s petjem: »Mala pevka«. S to igro in primernim govorom bomo obehem proslavili materinski dan. Zato vsi, zlasti matere in dobri otroci iskreno vabljeni k prav obilni udeležbi.

Škvaica pri Celju. Tukajšnji orlovski odsek priredi na velikonočni pondeljek, dne 1. aprila ob treh popoldne veselo igro v treh dejanjih »Tri sestre« in šaljivi prizor »Izgubljena stava«. Po igri ustanovitev orliškega krožka. K obilni udeležbi vabi odbor!

Prosvetno gibanje v Celju. Letošnja huda zima je bila za kršč. prosvetno gibanje v Celju prava pomlad. Katoliško prosvetno društvo je preko cele zime prirejalo ob pondeljkih v telovadnici Orlovskega doma javna prosvetna predavanja, ki so pritegnila izredno veliko število poslušalcev in izzvala splošno pohvalo prijateljev kakor nasprotnikov. Društvo je dalje reorganiziralo svojo knjižnico, ki se nahaja v prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti 4, v javno knjižnico in nabavilo veliko število novih knjig. Že danes si nad 200 oseb redno izposoja v tej knjižnici knjige. Društveni pevski zbor je dobil novega pevovodjo v osebi profesorja Mavricija Berganta in ima redne pevske vaje vsak petek in vsako soboto ob 8. uri zvečer v Orlovskem domu. Pisarna Kat. prosvetnega društva, ki se nahaja na Cankarjevi cesti 4, in jo vodi gospod Ivo Peršuh, smotreno dela na izpopolnitvi prosvetnega dela ne le v Celju, temveč v celem celjsko-vranskem okraju. Poleg prosvetnega društva se v Celju zelo živahno udeležuje Orel, Orlica in Krekova mladina. Orlovski dom, kjer imajo vse te organizacije svoje prostore, je večer za večerom podoben čebelnjaku. Tu telovadba, tam pevska vaja, tam zopet vaja za igro in seje, seje . . . Za vse to živahno in plemenito delo pa je širša okolica Celja doslej pokazala bore malo zanimanja. Zlasti okoliški kmečki živelj je doslej imel le malo koristi od celjske živahnosti na prosvetnem polju. Kat. prosvetno društvo bo tekom nadaljnjega dela skušalo najti načinov, da uklene v svoj delokrog vsakogar iz celjske župnije, ki hoče plemenito delati po programu društva. Pozivamo pa že sedaj vse okoličane, da pristopijo k društvu in se v ta namen čimpreje zglasijo v društveni pisarni (v hiši Ljudske posojilnice).

NOVICE

Blagoslovljene, srečne in vesele velikonočne praznike želita cenjenim naročnikom, čitateljem in prijateljem »Slovenskega Gospodarja« — uredništvo in upravnništvo!

Vesele, srečne in blagoslovljene velikonočne praznike želijo naročnikom in čitateljem »Slov. Gospodarja« fantje vojaki iz južnih garnizij, orožniki Slovenci in slovenski finančni stražniki iz južne Srbije in Dalmacije. Na uredništvo »Slov. Gospodarja« je došlo toliko častitk z imeni naših vrlih slovenskih fantov, da je nemogoče objaviti vsa. Uredništvo in uprava »Slov. Gospodarja« želita istotako našim prijateljem izven Slovenije prav vesele velikonočne praznike in skorajšnje vrnitev v milo nam Slovenijo!

Ljubljanski pomožni škof. Sv. Oče je imenoval za pomožnega škofa s pravico nasledstva ljubljanskemu škofu koroškega rojaka in vseučilišnega profesorja dr. Gregorja Rožmana. Novi škof je bil rojen dne 9. marca 1883 v Šmihelu pri Pliberku.

Sveti obred umivanja nog bo izvršil prevzvišeni vladika lavantinski letošnji veliki četrtek pri 12 starčkih, katerih imena so: Bogomir Deutscher 81 let star, Janez Drevenšek 67, Štef. Feigl 67, Jurij Gorjup 75, Franc Gsellmann 62, Janez Karmel 76, Jakob Mahanje 90, Filip Rodošek 84, Jožef Šerbela 79, Jakob Škofič 78, Florijan Topolovšek 83 in Matija Žmavc 72 let. Skupna starost teh »apostolov« znaša 914 let.

Umri je po dolgotrajni težki bolezni v mariborski bolnici splošno znani izvošček Ignacij Pem. Pokopali so ga na mestnem pokopališču na Pobrežju.

Naš zdravnik v Mariboru. V Mariboru bo začel velikonočni teden ordinirati v Gosposki ulici 23, v hiši Spodnje štajerske posojilnice, naš zdravnik g. dr. Alfonz Wankmüller. Sprejemal bo bolnike ob delavnikih od 7. do 8. ure zjutraj, popoldne od 5. do 6. ure. Ob nedeljah in praznikih od 10. do pol 12. ure. Novega zdravnika »Slovenski Gospodar« najtopleje priporočal!

Tečaj za avtogensko varenje in za mizarje v Mariboru. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredi v Mariboru tečaj za avtogensko varenje in mizarjski tečaj za lučarje. Avtogenski tečaj se bo vršil od 22. aprila do 1. maja t. l. v delavnici kovaškega mojstra gospoda Peklarja v Krčevini. Poučevalo s bde varenje železnih pločevin, profilnega železa, cevi, jeklenih izdelkov, enostavnih in kompliciranih izdelkov iz litega železa, avtomobilskih cilindričnih blokov, štedilniških plošč, varenje bakra in medu s elektrolitnim bakrom, aluminija in drugih kovin. V tečaju bosta poučevala priznana strokovnjaka gospoda inž. Fedor Šlafmer in varilni mojster Gjurakovič od tovarne za dušik v Rušah, vezbanje pa se bo vršilo z varilnimi aparati tvrde J. Tschare iz Maribora. V tečaj se sprejemajo pred vsem mojstri in pomočniki raznih kovinarskih panog (ključavničarji, kovači, mehaniki, kleparji, instalaterji itd.), vajenci pa le, če so že v zadnjem učnem letu in kolikor bo dopuščal prostor. Mojstri plačajo učnino 100 Din, pomočniki so prosti. — Mizarjski tečaj se bo vršil od 22. do 25. aprila t. l. v dvorani bivše re-

stavracije Anderle v Mariboru. V primeru, da bi bilo število prijavljenih preveliko, se bode vršil še en tečaj od 25. do 27. aprila. V tem primeru bode zbornica obvestila poedine prijavitelje, v kateri tečaj so sprejeti. Poučevalo se bo luženje lesa različnih vrst, odnosno trdot, po najmodernejši metodi. Pouk bo vodil strokovni učitelj gospod Josip Tratnik iz Ljubljane. Mojstri plačajo učnino 50 Din, pomočniki so prosti. Vajenci se bodo pripustili k pouku le, če bo prostor in če so že v zadnjem letu učne dobe. Udeleženci avtogenskega in mizarskega tečaja dobe uradno izpričevalo o rednem obisku. Zbornica opozarja kovinarske in mizarske obrtnike in pomožne delavce na ta dva strokovna tečaja ter poziva one, ki bi se želeli teh tečajev udeležiti, da se prijavijo z navedbo točnega naslova najkasneje do dne 10. aprila t. l. neposredno zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Umrla je pri Sv. Ilju v Slov. gor. kot žrtev svojega materinskega poklica blaga gospa Ivanka Lilek, rojena Serbec, soproga vrlega našega moža in cerkvenega ključarja in ekonomista g. F. Lilek. Zapušča tri male otročiče. Pogreb se je vršil v petek, dne 22. marca, ob nepričakovano ogromni udeležbi. Spreveda so se udeležili štirje gospodje duhovniki z gospodom kanonikom Čižekom iz Jarenine na čelu. Rajna je bila znana cerkvena pevka in sotrudnica v naših mladinskih in prosvetnih organizacijah. V ganljivih besedah se je poslovil od nje domači gospod župnik in duhovni svetovalec Vračko. Pevski zbori, katerih članica je bila rajna od svoje mladosti, so ji pri hiši in na grobu zapeli slovo. Svetila blagi Ivanke nebeška luč, hudo prizdetemu soprogu pa naše sožalje!

100 let stara Slovenka. V Slovenski Bistrici je obhajala 100letni rojstni jubilej Jera Jelen, rojena Kušar. Jubilanca je nastanjena v mestni ubožni hiši. Trgovčeva hiša Stiger je poskrbela za lepo in ganljivo proslavo 100letnice. Na okrašenih saneh so jo pripeljali v mestno cerkev, kjer se je služila za njo sv. maša. Po službi božji je pripravila omenjena družina v okrašenem družinski sobi obed z bogatim obdarovanjem slavljenke. 100letna starka je dobro ohranjena in opravlja razna dela brez očal.

Velik požar. Na Rdečem bregu pri Sv. Lovrencu na Pohorju je v petek, dne 22. marca nenadoma izbruhnil požar v poslopjih na veleposestvu g. dr. Glančnika iz Maribora. Pogorelo je vse: poslopja in premičnine v vrednosti gotovo okoli milijon dinarjev. Zavarovan je bil posestnik za nizko svoto. Kako je požar nastal, se ne ve.

Zverinski roparski umor. Pri Podlehniku v župniji Sv. Trojica v Haložah so našli v sredo, dne 20. marca na travniku ubitega 65letnega kmeta in posestnika Jakoba Širovnik iz Lancevasi št. 8. Truplo ubitega je bilo naravnost po živinsko razmesarjeno. Da bi žrtve roparskega umora nikdo ne prepoznal, so jej odrezali nos, iztaknili oči in celo lice razvrtali z ostrim predmetom. Oropani in ubiti je imel pri sebi 20.000 Din in se je vračal domov iz sejma iz Krapine. O storilcih še ni gotove sledi, a sum pada na cigane, ki se klatijo po Haložah.

Vlom v župnišče. V noči od Jožefovega na sredo je bilo vlomljeno v žup-

Ordinirati je prišel v Gosposki ulici števil. 28 v hiši „Spodnještajerske ljudske posojilnice“ v Mariboru zdravnik

Dr. Alfons Wankmüller

Ordinacije:

Ob delavnikih od 7 do 8 ure predpoldan in od 5 do 6 ure popoldan.

Ob nedeljah in praznikih od 10 do 11 1/2.

nišče v št. Vidu pri Ptuj. Vlomilec je odnesel cerkveni denar z blagajno vred in nekaj župnikove obleke. Vlom je osumljen mlad človek, katerega so videli kot neznanca na Jožefovo, kako se je razgledoval po tamošnjem farovžu.

30letnica županovanja. Na Jožefovo, dne 19. marca, je obhajal 30letnico plodnosnega županovanja v občini Kog, župnija Sv. Bolfank pri Središču, gospod Anton Borko. Pri tej priliki se mu je na slavnostni občinski seji izročila krasno izdelana diploma, s katero je jubilarita izvolil odbor občine Kog svojim častnim občanom. Gospod Borko je dobro znana poštena, krščanska, slovenska duša v ptujskem, ormoškem in ljutomerskem okraju. K 30letnemu jubileju častita gospodu županu kot dolgoletnemu naročniku »Slovenski Gospodar«!

Zanimivosti od Sv. Miklavža. Pred nedavnim je imel Sv. Miklavž nenavaden pojav. Bil je pozorišče potresa in sicer dvakrat. Prvič se je čutil močen potresni sunek po noči od četrtega na petek (predzadnji teden), drugič pa pretekli ponedeljek po dnevu. Prvi sunek je bil precej močen, tako da so se mnogi vzbudili iz sladkega spanja in se začudeno vpraševali, kaj se je zgodilo. Škode potres ni povzročil, pač pa je dal povod za mnoge govorce. — Pred nekaj dnevi se je začelo delo v vinogradih, toda brez veselja, kajti mrzota je uničil do 70 odstotkov trt. Najbolj je trpel poščip; uničenega je nad 90 odstotkov. Izgledi na vinsko letino so torej slabi in to povzroča gospodarjem velike skrbi, kajti vino je v teh krajih glavni vir dohodkov. — Pri Sedlakovih v Hermancih je preteklo soboto nenadoma umrl neki kovač. Kakor je iz listin razvidno, je prišel s Kranjskega. Zadnji čas je sploh vse polno prosjakov, ki prihajajo od vseh strani in prosijo za podporo. Nekateri pravijo, da so koroški begunci, drugi zopet, da so primorski begunci. Pred kakim tednom pa so se pojavili celo pravi Turki. Bili so tako »skromni«, da so prosili pri vsaki hiši samo enega »kovača«.

Priporočamo »Slovenski list«, ki izhaja v Ljubljani. Naročajte ga!

Mojster žepnih tatov. V Solunu se je zagovarjal te dni pred sodiščem neki Ali-Baba, ki je pravi mojster žepnih tatvin, katerih je izvršil na železniški progi Gjevgejlija—Solun 87. Nemirnost potnikov na jugoslovansko-grški meji je ta lopov izkoristil za razne tatvine iz žepov in kovčkov. Slednjič so ga vendarle prijeli in izročili roki pravice. Zaslisevali so ga v Solunu in pri

tej priliki je bila vpricho uzmoviča v sodni dvorani zaslišana ženska priča. Med zasliševanjem jej je izmaknil Ali-Baba 3000 drahem in jih skrtil v svoje čevlje. Dovolili so mu, da je smel nekoliko na hodnik, kjer se je začel pogajati s paznikom, naj ga izpusti na prosto proti dobri odškodnini. Pri podkupljivosti grškega uradništva bi se bil tatu posrečil pobeg, da ni zapazila ženska, da je bila okradena v pričo — sodnika. Sum tatvine je padel na Ali-Babo, katerega so preiskali in tudi našli ukradeno svoto. Mojster žepnih tatov še ni obsojen.

Milijonska škoda radi upostošenja po požaru. Dne 22. marca je izbruhnil požar na tovornem kolodvoru v Budimpešti. Eksploziralo je vsled vročine nekaj vagonov bencina ter petroleja. Le z največjimi napori so ogenj toliko omejili, da ni postal celi ogromni kolodvor žrtev plamenov. Škoda je večmilijska.

Nesreča potniškega letala. V nedeljo, dne 17. marca, se je zgodila na ameriškem letališču Newark v državi New-Yersey ena največjih letalskih nesreč. Potniško letalo s tremi motorji je naložilo poleg dveh pilotov še 13 potnikov, da poleti krog letališča. V višini 70 m so odpovedali kar naenkrat vsi trije motorji in aeroplan se je moral nenadoma spustiti na tla. Pri prisilnem pristanku se je zdrobila potniška kabina. Mrtvi so obležali 13teri potniki in oba pilota.

Največji časopis na celem svetu. Celih 6 kvadratnih metrov obsegajoči časopis izdaje predsednik Mehike. List pritrjujejo od časa do časa na stene javnih poslopij. Da vzbuja časopis občjo pozornost, izhaja v orjaški obliki, je tiskan z največjimi črkami in je sploh največji po obliki na celem svetu. Namen lista je: ljudstvo odvracati od pijančevanja, ga seznanjati z novjšimi leposlovnimi deli in zdravstvenimi novotarijami.

89letni ženin. V Berlinu se je poročil 89letni Bötzw z 64letno Jero Drehmel. Bötzw je že bil oženjen celih 50 let.

Nad 100 ljudi zgorelo. Iz Moskve poročajo: V Vladimiru je nastal medkino-predstavo požar. Ogenj se je širil tako naglico, da niti misliti ni bilo na pogasitev, ampak le na omejitve nesreč. Izpod ostankov zgorelega kina so izvlekli 114 človeških trupel in to seve mrtvih ter grozno opečenih.

Bivši narodni poslanec Franjo Žebot je prevzel za Maribor in mariborski okrožje glavno zastopstvo naše domače ljubljanske »Vzajemne zavarovalnice«. Sprejema vse vrste zavarovanj: proti požaru, proti vlamu in tatvini, za jamstvo pri raznih poškodbah, za življenje in otroško doto. Svetujemo našim prijateljem, da se v vseh stvareh, ki se tičejo kakoršnegakoli zavarovanja, obrnejo na gospoda Žebota. Mnogi imajo svoja zavarovanja tako slabo sestavljena po brezvestnih tujih agentih, da v slučaju nesreče ne dobijo niti to izplačano, kar imajo zavarovano. Pojasnila daje popolnoma brezplačno. Predno poteče staro zavarovanje, oglašite se pri Žebotu. Ravno tako tudi, ako hoče kdo zvišati staro zavarovanje. Pi-

sarno ima v svoji hiši v Mariboru, Loška ulica 10, v bližini Narodnega doma ali frančiškanske cerkve. (Glej inset!)

»Ljudska samopomoč« v Mariboru naznanja, da pošlje tekom prihodnjega tedna vsem svojim članom iz obeh skupin svoje 12. društveno obvestilo za mesec marec s širjim poročilom o poteku prvega občnega zbora. Z ozirom na večje število smrtnih slučajev, povzročениh po gripi, prosimo za točno plačilo posmrtnin, da bo zamoglo tudi društveno vodstvo svojim obveznostim kakor do sedaj v polni meri zadostovati.

Zastopstvo Vzajemne zavarovalnice v Ptujju je prevzel gospod Ognjeslav Skaza, poslovodja Kmetijske zadruge v Ptujju.

Za Dijaško kuhinjo je dospelo na upravo »Slov. Gospodarja« 110 Din, dar pogrebcev po rajni Mariji Rajšp v Šmarjeti ob Pesnici. Pokojna je bila nad 30 let naročnica »Slov. Gospodarja«. Umrila je dne 10. marca. Bog ji bodi plačnik za vsa dobra dela!

»**Odpoved nesrečne žene**« je izšla šele pred tremi meseci, vkljub temu pa je že skoraj popolnoma razprodana. Je to zelo lepa povest. Kdo je še nima, si jo naj za Velikonoč naroči. Dobl se še v Mariboru v obeh Cirilovih knjigarnah, v Celju pri Slomškovi tiskovni zadrugi in v Ljubljani v Jugoslovanski knjigarni in Novi založbi. Stane brez poštnine samo 12 Din.

Zanimivosti.

Električna puška.

Na vojaškem strelišču v okolici Dunaja so preiskovali te dni čisto novo iznajdbo: **električno puško**. Iznajditelj je komaj 24 let stari gozdar Edvard Pieler, ki je izjavil o svojem izumu sledeče: »Pri dosedaj običajnih puškah je vsak izstreljek precej počasen. Jeklena igla udarja po kapselnu, v katerem se radi udarca vname eksplozivna snov. Nastane plamen, ta užge smodnik v patroni in nato šele nastane eksplozija, strel ter izstrel. Sedajna puška rabi pri dvo-ter trocevkah precej zamotan mehanizem, ki mora biti natančen ter prožen kakor ura. Vse to odpade pri novi električni puški. V novo iznajdbo je treba poriniti žepno električno svetiljko, patrona se mora opremiti z žico iz kovine. Potom čisto priproste naprave se spravi pri sproženju v stik električni tok z žico, ki je unešena v patrono, stik povzroči plamenček, ta eksplozijo in ta izstrel.«

Nova iznajdba ima celo vrsto prednosti. Električna puška bo pred vsem za lovce velikanskega pomena. Pri sedaj navadnih puškah je trajalo vnetje in izstrel eno desetinko sekunde, pri novi električni iznajdbi le eno tisočinko sekunde in še manj. Pri streljanju na bežečo divjačino je zamuda časa nepreglednega pomena. Z izprtjem električnega toka je puška popolnoma varna pred morebitno nesrečo. Patrona eksplodira samo pri užigu potom električnega toka in radi tega je čisto neobčutljiva glede sunka ali udarca. V vsako puško se da unesti žepna električna svetiljka in se bo dala vsaka do-

sedanja lovska puška pretvoriti v električno.

Pieler je razkazoval svojo iznajdbo strokovnjakom. S pomočjo posebnega stroja so metali v zrak karton papir, katerega je prestreljeval iznajditelj s čudovito naglico. Nova električna puška bo pobila vse dosedanje iznajdbe na polju novodobnega puškarstva.

*

Iz življenja ameriškega roparskega poglavarja.

V znanem ameriškem vele mestu Čikago živi roparski poglavar, katerega imenujejo »car tolovajskega sveta v Čikagi«. Po rodu je Italijan in je njegovo pravo ime Capone. V Združenih državah je znan pod imenom »mož z brazgotino v obrazu«, ali po ameriškano kratko izraženo »Scarface«. Vlomilci, tolovaji in vsi severoameriškani roparji ga smatrajo za svojega poglavarja in gorje onemu, ki bi se drznil, zoper staviti se njegovim poveljem. Kaj se pravi, razpihati Caponovo jezo, je skušala pred kratkim osmerica mož, ki je bila te dni postreljena v čikaški avtogaraži s strojno puško. Osmeri uboj na povelje »carja« je vsakemu, ki pozna ameriškanske tolovaške razmere, razumljiv in zna tudi presoditi, zakaj se je umaknil Capone za nekaj časa iz svoje čikaške prestolice. On se ne boji oblastne roke pravice, s katero je že davno obračunal, ampak maščevalnosti ožjih prijateljev ustreljenih osmero mož.

Pred tedni se je umaknil tolovajski car v svojo palačo v Miami na polotoku Florida. Tukaj čaka, da se bodo maščevalci umirili.

Palača carja je pozidana v Miami na otoku. Je prava trdnjava in popolnoma nedostopna za one, katerih car noče sprejeti. S sodišči se Capone igračka, nikakor pa ne z nasprotniki iz vrst roparjev, ki dobro razumejo govor revolverja ali strojne puške.

Radi že omenjenega osemkratnega uboja mu je dostavilo čikaško sodišče poziv, v katerem ga rabi na zagovor kot pričo. Capone je odgovoril, da mu brani sedaj vsako tozadevno izpoved njegov omajan ter neugoden zdravstveni položaj. Ako bi mu sodišče podane ga izgovora ne verjelo, naj pošlje k njemu samemu v Miami enega zdravnika, in enega sodnika, ki ga bosta pregledala in zaslislala v njegovi palači. Capone je prepričan, da se ne bo upala nobena uradna oseba prekoračiti njegovega praga, pač pa bi se znal povspeti do te drznosti kateri prijatelj od osmerice ubitih. Iz strahu pred maščevanjem si je izbral car telesno stražo in pustil prevleči svoj luksuzni avtomobil z debelimi jeklenimi ploščami. In vendar živi ta najbolj drzni tolovajski poglavar v neprestanem strahu in trepetu, da bi ga kedo ne ustrelil.

Radi muke smrtnega strahu se vidno stara in se udaja pijači. Da se od časa do časa vsaj nekoliko duševno razvedri ter razbremeni, prireja v svoji palači hrupne veselice, na katere vabi same znamenite osebnosti iz Miami in drugih sosednih letovišč. Za take veselice večere izmetava na tisoče dolarjev. —

Vsako protivabilo odklanja iz strahu, da bi ga kedo ne izvalil v nastavljeno past. V njegovi palači so gostje pod stalnim nadzorstvom carjeve telesne straže, ki obstoja iz lepih, mladih ter krepkih moških, ki so oblečeni v črne frake. Telesna straža je do zob oborožena in vedno pripravljena, smrtno obračunati z morebitnim napadalcem.

Tuintam napravi car tudi izlet v lastnem letalu ali na lastni jadernici v sosedne kraje in najrajši na Bahama otoke, ki so obdani od globokega morja. Na izletih ga stalno spremljata dva najboljša advokata, kojih naloga je: storiti in ukreniti vse potrebno, ako bi se držnila lotiti tolovajskega carja kaka državna oblast.

Roparski pojavi kakor Capone so mogoči edino le po severoameriškimi vele mestih, kjer so tolovajske družbe neizmerno zlo, ki se radi stroge organizacije ne da zatreti ter iztrebiti.

*

Kaj je užival in uživa človek?

Večina ljudi zna čisto dobro, kaj jim dobro tekne, odkod in zakaj tek, tega ne znajo pojasniti. Pri izbiri jedi pride v poštev navada, prebivanje na gotovem delu zemlje, pa tudi vpliv kulture in izobrazbe. Ako bi postavili pred nas danes jedila, katera so uživali naši predniki pred več stoletji, bi jih mi zavrgli, akoravno živimo v istih krajih in pod istimi pogoji. Po kuharskih knjigah iz srednjega veka je bila posebnost: pečena vrana, kukavica, škranček, mladi žerjavi in štorklje. Srednjeveški vladarji in bogatini so posebno cenili labude in žabe.

Severni narodi še danes ne uživajo rib takoj, ko so jih nalovili, ampak jih zakopljejo v zemljo in jih jedo, ko je začelo meso trohneti. Eskimi v najbolj severnih krajih jedo najrajši na pol gnile glave morskih psov. Samo jedi jedo surove glave severnih jelenov. Čucom gredo predvsem v slast muhe severnega jelena.

Vse, kar spada v vrsto hroščev, črvov ter golazni, je za naše pojme neuzitno. Drugi narodi imajo v tem oziru popolnoma druge nazore. Divje kobilice niso znane kot hrana samo iz sv. pisma, ampak jih jedo še danes v Alžiru v Afriki. Nalovljene kobilice namočijo v rum, jih posvalkajo po moki in nato spečejo v masti.

Na Kitajskem posebno cenijo gosenice, ki uničujejo fižol. V avgustu, ko se pojavljajo gosenice po fižolovih nasadih, jih zbira deca in starejši jih pečejo v olju.

Kitajci imajo na jedilnem listu poleg mesa od psov ter kač še podgane, miši, žabe, žabja jajca, gnezda od salangan.

Japonci poznajo lilijo kot prikuho ter juho iz krizantem.

V Avstraliji pripravljajo kruh iz posebne vrste metuljev, ki se imenujejo bugong. Ta mrčes nastopa v takih množinah, da zatemni pri letanju solnce. Avstralci ne smatrajo teh metuljev kot škodljivo nadlogo. Nagrabijo jih skupaj z lopatami, jih sprazijo in nato

zvejajo. Pri vejanju odpadejo peruti ter noge, telesa zmelejo v moko, iz te moke pečejo kruh.

Razna afriška zamorska plemena poznajo in uživajo moko iz posušenih muh.

V Boliviji so med Indijanci posebnost pitane mačke, v Braziliji papagaji, kuščarji, žabe in meso od mladih opic.

Iz naštetega je razvidno, da ni pod solnce stvari božje, katere bi ne uporabljalo to ali ono človeško pleme v prehrano.

*

Trije raziskovalci južnega tečaja v nevarnosti. Pred 14 dnevi so se podali na letalu trije člani Byrdove raziskovalne ekspedicije proti takozvanemu Rockefeller gorovju na južnem tečaju, katerega je odkril pred dobrim mesecem Byrd. Ti trije raziskovalci so vršili razna vremenska opazovanja in merjenja. Sedem dni so bili potom radija v zvezi z Byrdovim glavnim taboriščem in so tudi poročali o svojem zanimivem delu. Naenkrat so pa prenehala radio-poročila in raziskovalci se tudi vrnili niso. Upravičeno je obstojal sum, da se je najbrže pripetila kaka težja nesreča. Byrd je poslal na odpomoč pasje sani in se odločil, da bo rešil ponesrečene sam, kakor hitro se bodo le količkaj polegli viharji. Glede rešitve je bila še ta nevarnost, ker bo nastopila te dni na južnem tečaju večna noč. Byrd sam se je lotil rešitve, poletel proti Rockefellerjevemu gorovju in našel tamkaj tri tovariše. Zasidrano letalo jim je burja odtrgala, ga razbila in pri tem je postal neraben tudi radio-aparat. Byrd je odposlal rešene tovariše na svojem letalu v glavni tabor, sam je ostal s svojim spremljevalcem pod omenjenim gorovjem in bode čakal, dokler ne pridejo ponj z nepoškodovanim letalom.

Maribor. Za kornega vikarja pri stolnici v Mariboru je na mesto č. g. Tkavca imenovan č. g. Vinko Munda, prvi kaplan pri Sv. Magdaleni. Svojo službo nastopi 1. aprila. — V Gradcu je umrla soproga tukajšnjega lekarja »pri sv. Arehu« gospa Vidmar. — Veliko je sedaj povpraševanje za hišami, ki so na prodaj. Cene so precej poskočile, ker vsak, ki ima količkaj denarja, želi kupiti kako hišo. Ljudje se bojijo, da bi stanovanjska zaščita ne podaljšala. V tem slučaju bodo mnogi hišni gospodarji odpovedali stanovanje. Vsled tega tak lov za hišami. — Občinski svet mariborski je v seji zadnji četrtek sklenil resolucijo, da z ozirom na veliko stanovanjsko bedo, ki vlada v mestu, priporoča vladi v Beogradu, da naj podaljša stanovanjsko zaščito še preko 1. maja. — V mariborski okolici so vinogradniki odprli pred Veliko nočjo mnogo vinotočev »pod vej«, to je za lastni pridelek. — Občinski svet je v svoji seji pretekli četrtek dovolil gostilničarju in mesarju g. Vlahoviču, da zgradi veliko novo hišo na voglu Aleksandrove in Meljske ceste, na prostoru, kjer zdaj ob sejmskih dnevih kmetje postavljajo pred gostilno živino in kjer stoji mala hiša, v kateri se nahajajo trgovine in obrtniki. Hiša bo dvonadstropna. Stara Vlahovičeva (prej Nekrepova) gostilna ostane. Vendar se je Vlaho-

vič zavezal, da bo vsaj v 15 letih tudi to staro hišo podrli in tudi tam postavil dvonadstropno hišo. Blizu kadetnice bo zidal stanovanjsko hišo strojevodja g. Miha Oman. Sedaj se na stavbenem uradu obravnavata prošnji gosp. Zemljiča, gostilničarja pri »Črnem orlu« radi nadzidave drugega nadstropja na celo hišo z 58 novimi sobami in prošnja trgovca gospoda Klajnšeka radi zgradbe popolnoma nove hiše na voglu Novega Glavnega trga in Židovske ulice. — Porotne obravnave pri okrožnem sodišču se začnejo dne 2. aprila. Ker je vsak dan več novih slučajev, bodo obravnave trajale najbrž 14 dni. — V Lajtersbergu nameravajo zopet upostaviti žandarmerijsko postajo, katero so pred leti ukiniteli. Potreba gotovo je, da se v tem prometnem kraju skrbi malo bolj za varnost. — Policijski komisariat zahteva, da morajo vsi lastniki starih orožnih listov prinesiti iste v potrdilo, sicer bodo strogo kaznovani.

Pekre. ProstoVOLjno gasilno društvo Pekre priredi dne 7. julija t. l. veliko dobrodelno tombolo z vrednostnimi dobitki. Prosimo vsa sosedna društva, da nam v našo škodo ta dan ne prirejajo nobenih prireditev!

Lintfort. Po treh letih obstoja bratovščine »Živega rožnega venca« se je dne 5. marca prvič oglasila pri nas bela žena in nam ugrabila zvesto članico Terezijo Hauptman. Bog daj večni mir in pokoj njeni duši, otrokom in moči pa naše sožalje! Sosednim bratovščinam v Mevbek in Hohaiče pa izrekamo prisrčno zahvalo, da so se kljub slabi poti tako v obilnem številu udeležile pogreba s svojima krasnima zastavama in s tem izkazale rajni zadnjo čast in pokazale sestrsko ljubezen. Srčna hvala pa tudi društvu Sv. Barbare v Merbeku in domačemu društvu Lintfort, ker so se tudi udeležili pogreba z zastavami in s tem olepšali pogrebni spreved.

Kapla. Pri nas je umrla znana posestnica Alojzija Kozel, p. d. Kašmanca. Rajna je bila radi radodarnosti občje priljubljena in spoštovana. Pokopali smo tudi Franca Štelcer, p. d. Lamprehta, v starosti 54 let. Obeima blagopokojnima svetila večna luč!

Legen pri Slovenjgradcu. Letošnja zima in ž njo pretekli čas sta zapustila tudi pri nas dokaj žalostne nastedke. Zlasti smo bili vsi kakor sploh povsod, osebno pa reveži-berači, najhujše prizadeti po neizprosni zimi, kakoršne po zatrdilu vremenoslóvcev že od l. 1776 ne pomni nihče. Tako je postal tudi žrtev na posledicah mraza slovenjgraški občinski revež Čik Tone (tako so ga namreč splošno nazivali).

Sv. Marjeta ob Pesnici. Umrla je pri nas gospa Ana Rajšp, posestnica v Partinju. Bila je vzorna žena in dobra mati. Za njo so žalovali v prvi vrsti poleg sorodnikov reveži in siromaki, katerim je ona bila prava mati. Bila je to žena dela, globoke vere in izredno dobrega srca. Številna udeležba pri pogrebu je pokazala njeno občjo priljubljenost v domači župniji in tudi v sosednih. Zapušča žalujočega moža in tri dorastle otroke, od katerih je ena usmiljena sestra v Ljubljani. Ostani ji ohranjen časten in hvaležen spomin!

Slovensko gorice. Pred kratkim sem imel opravke pri gospodu županu D. v občini V. d. Gospod župan ima blizu svoje hiše par sto lepih sadnih drevesc, katera so že v kroni in so torej za presajanje. Ta drevesca so pa to zimo zajci tako obgrizli od vrha do tal, da so popolnoma za nič. Potem pri gospodu Črnko v Jareninskem dolu, pri gospodu Purgaj in drugod so pozročili zajci to zimo ogromno škodo. Mnogo se dandanes govori in piše o novem lovskem zakonu, ali bi torej ne bil že skrajni čas, da bi se ta zakon enkrat uredil? Kdo bo povrnil kmetom škodo, katero so jim letos povzročili zajci?

Sv. Trojica v Slov. ger. Letos se je priglasilo kaj lepo število za Mohorjevo družbo, kar pa seveda ni šlo brez agitiranja. In sicer je poskočilo število članov letos na 114, kar je za 19 več od lanskega leta, ko jih je bilo 95. In

še od teh si je naročilo knjige »na pufo« kakih 20 članov, ki so še le pri prejemu knjig poravnali naročnino. Za letos res lep napredek! In še bolj bo treba navdušiti farane za lepo knjigo! — Sneg je začel sedaj precej naglo izginjati iz naših gričev in dolin. Dolgo smo čakali. Upali smo, da bo že sv. Matija s svojim največjim kladivom razbil ves led in sneg — pa smo se varali. Prišel je tudi sv. Gregor. Pa tudi on nas ni rešil ledenih okov. Priti je moralo Jožefovo, ko so obhajali svoj god naši Zepi in naše Pepce. Še le tedaj je pričelo toplo solnce prav za res pobirati sneg in poditi zimo v daljnji sever, kamor po vsej pravici spada. Ko bi le setvam dolgotrajni sneg ne škodoval!

Sv. Ana v Slov. ger. Naši vojaški novinci so imeli rekrutni tečaj. V nedeljo, dne 10. sušca, so imeli pred poznó službo skupno sveto obhajilo. Želimo, da bi naši močni in krepki fantje v vojaški službi zvesti bili ter da bi tudi krepki prišli nazaj in zdravi na duši in na telesu! Na cvetni petek sta bila pokopana verba in skrbna mati Jozefa Gole in 28letni mladenič Janez Golob. Neusmiljena sušica je vrгла pobožnega mladeniča na bolniško postelj in ga potisnila v prerani grob. Smrt ga je našla pripravljene. Veliko je molil, bral in premišljeval. Posebno ljuba mu je bila pobožnost presv. Srca Jezusovega in Male Cvetke. Naj počiva v miru!

Ormož. Za praznik sv. Jožefa smo imeli tridnevno za može in mladeniče. Vodil jo je z veliko vnemo in spretnostjo ptujski kapucin gospod duhovni svetnik p. Ladislav. Najlepše in najganjlivejše je bilo na Jožefovo, ko je pristopilo k obhajilni mizi zjutraj do 230 mož in mladeničev, pri poznem opraviilu pa 144 mladeničev. — Sobarica v ormoški graščini je snazila okna v prvem nadstropju, pa je zgubila ravnovesje in padla z okna 8 m globoko. K sreči se je samo zelo prestrašila in nekaj orpraskala, kajte zraven stoječe drevo je je vjelo v svoje veje, ki so jo polagoma spuščale k tlom. Dobrega angela je imela gdč. Mařenka, ki hodi skoro vsaki dan k maši, če le utegne, in že tretji dan po nezgodi je bila zopet v cerkvi. — Kakor po drugih mestih, so tudi v Ormožu sušili sneg kar po ulicah in cestah kot ob košnji krmo na travnikih. Samo ta razloček je, da se seno suši in na voze nalaga, sneg pa se suši, da ga ni treba odvažati. S tem se je prihranilo nekaj stotakov, ki se bodo prav koristno obrnili za druge namene. — Zadnje tri tedne se razlega v in ob mlinih ob Lešnici in Rakovnjaku veselo petje, ker se stiska bučno in drugo olje. Po starodavnih navadah in pravicah se ob takih prilikah zmerno pije in je. In marsikateri že prileten možic, ki je bil že v mladih letih dober pivec in pevec, si vzame tak dan pristo in gre pomagat mesit in prešat. — Sejem na cvetni petek je bil sicer prilično obiskan, toda kupčija je bila komaj srednja. Prignali so nekaj nad 300 glav goveje živine, prodali so do 100 glav. Živina ni bila preveč debela, ker je manjkalo krme, na splošno pa so ljudje držali ceno precej visoko, ker je že pomlad dahnila v deželo in že diši po novi sveži krmi. Tudi beli cigani, tatovi iz bližine Čakovca topot niso imeli preveč sreče, ker so ljudje sami bolj pazili na denar, če so ga sploh kaj dosti pri sebi imeli, in pa ker so se očesa postave pomnožila. Orožniki so bili sumljivim osebam obojega spola vedno za petami.

Fušenci pri Ormožu. V sredo, dne 20. sušca, smo spremili k večnemu počitku uglednega občana Ivana Trstenjak, ki je umrl v starosti 74 let. Pokojni je bil vedno zaveden Slovenec, pristaš one stranke, ki je delala za ljudsko korist, tudi član načelstva pri Kletarskem društvu in član požarne brambe. Spreved je bil zelo slovesen. Pred domačim pragom se je poslovil od pokojnika z lepim govorom gosp. Peter Sadravec, na splošno željo pa je ob odprtem grobu spregovoril gospod župnik par bodrilnih besed v slovo. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, kako spoštovan je bil po-

kojni Ivan in tudi kako ugledno je številno njegovo sorodstvo.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Na praznik sv. Jožefa popoldne smo spremili k zadnjemu počitku 48letno Marijo Bogša s Krčovin. Umrila je bila Marijina družbenica in kot taka vneta častilka Matere božje. Bila je tudi velika dobrotnica salezijanskega reda. Na zadnji poti jo je spremljalo veliko število tovarišic iz Marijine družbe in velika množica naroda. Ob odprtem grobu se je poslovil od nje gospod župnik. Pevski zbor je zapel ganljivo žalostinko.

Sv. Marjeta niže Ptuj. Zopet se je nekaj novega ustanovilo v naši župniji. Par mesecev je preteklo, kar se je ustanovila Kmetijska nakupovalna in prodajna zadruga. Kmetje! Tukaj pokažite vi enkrat svojo zavednost in disciplino. Tukaj treba vzajemnosti, veliki po sestnik, srednji, mali, vsi brez razlike v to koristno ustanovo! Kmet, tukaj lahko ti sam prodajaš in kupuješ. Tako se bo enkrat začelo delati na to, da bo kmet sam trgovec s svojim pridelkom, delovni sloji pa se bodo otreli raznih mešetarjev. — Minulo leto se je ustanovilo pri nas novo gasilno društvo, katero si je nabavilo instrumente na pihala. — Pa tudi Orel nam je na Jožefovo pri prvi telovadni akademiji pokazal lepe uspehe svojega dela. Le tako naprej, da bo pri srenjski prireditvi dne 20. julja t. l. še več uspeha!

Podvinca pri Ptuj. V sredo, dne 6. marca, popoldne smo spremili k večnemu počitku Frančka Majcen, pridnega učenca I. razreda. Pogreba se je udeležilo učiteljstvo, šolska mladina in mnogo občanov. Vsem skupaj Bog plačaj! Za njim žalujejo stariši in sestra. Dragi Franček, počivaj v miru in v nebesih na svidenje!

Veržej. Par let sem deluje naša Hranilnica in posojilnica, katera vzbuja med domačini in tudi med sosedi vedno več zanimanja. Marsikateremu je ravno ta zavod pripomogel do blagostanja, ker iz malega začetnega prihranka si je časoma kakor čebelica nanosil v hranilnico lepo premoženje; nasprotno pa je dobil pomoč vsak, kdor je pošten junak. S ponosom beležimo po štirih letih obstanka Hranilnice in posojilnice skoraj 1 milijon dinarjev prometa v teku dva in pol mesca t. l. — V Salezijanskem zavodu si vzgajamo našo deco, katera nam naj bodi v uteho na pozne dni, in vzgajamo sami sebe v ljubezni do Boga in do bližnjega. Žalibog pa imamo dokaj takih, ki jim je naš Salezijanski zavod trn v peti, katerim je neke vrste domišljavost zredčila možgane, to so povsem tisti, ki srkajo vso svojo modrost iz liberalnih časopisov. Salezijanci pa naj bodo prepričani, da je z njimi močna vojska, trdna skala, katere niti peklena vrata ne bodo premagala. — Da nismo med najzadnjimi, Vam moramo povedati, da imamo falso elektriko, da smo postali električni prešmentani Verženci. Veliko truda in napora je sicer trebalo za to podjetje! dosegli pa smo to vseeno potom Zadrugne elektrarne, kar nam marsikatera velika občina zavida. Sloga jači, nesloga tlačí, pravi pregovor, tako bi se še marsikaj doseglo, kajti v slogi je moč, v preprih slabost; pokažimo, da smo potomci staroslavnihi Veržencev, ki se ne bojijo tudi največjih žrtev. — Smrt ne prizanaša naši župniji, ki se sicer lahko ponaša, da umrje letno primeroma malo ljudi. Vendar si je izbrala bogzna iz kakšnega vzroka Veržej. Dne 17. marca smo spremili k večnemu počitku že sedmega mrliča, priljubljenega, trajnega naročnika »Slov. Gospodarja«, posestnika 60 let, gospoda Marka Kapun. Kako priljubljen je bil pokojni, nam priča spoved, kakoršnega Veržej dolgo že ni videl. Zapuščena ženo in dobro deco, katera bo skrbela za bolešno mater. Blagoslovil je zemeljske ostanke naš domačin, njegov svak, vlč. g. prelat dr. Franc Kovačič, ki se je poslovil od pokojnika, da je vsa množica zaihtela. Vlč. g. prelatu, ženi in otrokom naše sožalje, dragi Marko, Tebi pa naj bode zemljica lahka!

Sv. Venčesl pri Slov. Bistrici. Spremljali smo na mirovdvor 76letnega Jakoba Stanovšek, ki je nepretrgoma služil kot zvesti in pridni hlapec 55 let pri tukajšnjem, daleč na okrog dobro znanem rajnem korplskem mlinarju Jerneju Repič, sedaj pri sinu Jožefu Repič. Bil je zvest naročnik čez 40 let Mohorjeve družbe. Blagega pokojnika ohranimo v dobrem spominu. Naj v miru počiva!

Št. Andraž pri Velenju. Brez izbire nam trga smrt enega za drugim, ne oziraje se, ali sme ali ne, vzela nam je v kratkem času že več dobrih, vzglednih krščanskih mož. V nedeljo, dne 10. marca, so ob zatonu večernice odnesli nebeški krilatci pred nebeškega Sodnika mnogo dobrih del blagopokojne matere Marije Kasesnik, posestnice v Dobriču. Ranjka je bila krščanska žena, vzgledna tretjerednica, vedno veselega značaja in šaljivih besed. Pomagala je rada svojim sosedom, če so iskali pomoči. Za vedni spomin in za vzgled v bodoče pa smo jo zapisali v kronično knjigo Prosvetnega društva, vse njene darove, ki jih je darovala ter storila največ voženj pri zgradbi novega društvenega doma. Za vse ji plačaj ljubi Bog! Z njenimi otročki pa občutno žalujemo!

Teharje. Županstvo Teharje naznanja, da sta otroka, fantek in deklica, katera sta bila objavljena v zadnji številki »Slov. Gospodarja« za oddajo v nadaljno vzgojo, že oddana.

Zibika. Dne 19. marca t. l., na god patrona srečne zadnje ure, je zatislila svoje trude oči 89letna vdova in posestnica Neža Palir pri Sv. Magdaleni št. 11. Bila je najstarejša oseba v celi župniji ter 15. mrlič tekočega leta v Zibiki. Prosvetnemu delavcu častitemu gospodu Jakobu Palir in njegovi sestri Mariji izražamo ob smrti ljube mamice svoja čustva žalosti!

Sv. Lenart nad Laškim. Tukaj smo spremljali dne 16. marca k večnemu počitku mlado ženo Matildo Novak. V starosti 28 let je morala zapustiti ta svet. Neizprosna sušica ji je končala njeno mlado življenje. Poročena je bila komaj nekaj nad dve leti.

GOSPODARSTVO

Cene in sejska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 23. marca 1929 so pripeljali špeharji na 72 vozeh 220 zaklanih svinj. Kmetje so pripeljali 6 vozov krompirja, 20 vozov sena, 15 vozov otave in 8 vozov slame. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 27.50 Din, krompir po 1.50 do 2 Din, seno po 100 do 120 Din, otavo po 140 do 175 D, slamo po 90 do 100 Din. Čebula je po 4 do 5 Din, pšenica po 3 Din, rž 2, ječmen 2.50, ovs 1.50, koruza 2.50, fižol 6 do 8. Kokoši so komad po 37 do 50 Din, gosi 80 do 120 Din, purani 100 do 150 Din. Jabolka po 6 do 10 Din, suhe slive 10 do 12 Din, mleko po 3 do 3.50 Din, smetana 14 do 16 Din, surovo maslo po 44 do 48 Din, med po 22 do 24 Din.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejem dne 22. marca 1929 je bilo pripeljanih 184 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari komad 110 do 125 Din, 7 do 9 tednov stari od 250 do 280 Din, 3 do 4 mesece stari od 300 do 450 Din, 5 do 7 mesecev stari od 480 do 550 Din, 8 do 10 mesecev od 580 do 750 Din, 1 leto stari 1000 do 1100 Din, 1 kg žive teže od 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže od 16 do 18 Din. Prodanih je bilo na tem sejmu 131 svinj.

Lesni trg. Testoni 20 mm media 23, I, II, III, 7 do 20% ozkih (4 in 5 col) franko vagon prihod Sušak pristan; jesenovi plohi 4.50 m³ od 40 do 50 mm in 4.50 m³ 60 do 80 mm od 4 m naprej, od 25 cm naprej; remeljni 4.50, 5, 6 m 60–60. Hrastovi boules 200 m³ od 35 cm prereza naprej od 2.50 do 6 m dolžine, 78, 80, 100, 120 mm franko vagon Sušak pristanišče;

hrast, plohi 200 m I ostrorobi paral. očelj. od 60 do 150 mm, od 20 cm širine naprej s čim širšo medio od 2 do 6 m dolžine s toleranco 15% od 1 do 1.90 suha roba franko vagon Sušak pristanišče.

*

Gospodarska obvestila.

Kmetijska zadruga Ptuj ima svoj občni zbor na Belo nedeljo ob osmih zjutraj v zadrušnih prostorih. Na sporedu je med drugim volitev načelstva in nadzorstva.

Gospodinjam!

Že nekaj let Vam prav toplo priporočam le rejo naše štajersko-zagorske kure kot pridne jajčarice in pa vsled tega, ker je povpraševanje po mesu z belo kožo po životu, kakršno ima naša kura, v naših in tujih mestih in letoviščih vsled posebne okusnosti mesa zlasti v poletju izredno veliko.

Naši prodajalci in izvoznikarji živijo in zaklane perutnine morejo tekmovati z drugimi, posebno z inozemskimi le tedaj, ako jim je trajno omogočeno postreči svojim odjemalcem z res prvovrstnim blagom.

Da plačujejo kupci tako perutnino po precej višji ceni kot ono z rumeno kožo po životu, mi ni treba povdarjati posebej, ker to že ve skoraj vsaka gospodinja.

V mariborski bližnji in daljni okolici imamo sicer že precej dvorcev, kjer se redi štajersko-zagorska kura, mnogo pa je še hiš po deželi, okrog katerih tekačo vsakovrstne kure s poraščenimi, črnimi, zelenimi in celo rumenimi kraki, ker za rejo kokoši imenovanega izbornega domačega plemena doslej žal še ni splošnega razumevanja.

Pomlad se bliža in z njo čas nasajanja kokelj. Najlepše se bodo razvila do jeseni v dobre jarkice in peteline za pleme pač ona piščeta, ki se bodo izvalila do začetka meseca majnika.

Vse one gospodarje in gospodinje, ki redijo domačegrudne omenjene kokoši, prav lepo prosim, da postrežejo jajci za nasad svojim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem; gospodarjem in gospodinjam pa, ki jih doslej še niso redili, ponovno priporočam kar najtopleje rejo le takih kokoši.

Franc Pirnat, živinozdravnik.

*

Kako koristna nam je lovška zakupnina?

V časopisju čitamo, da so razven Srbije vsi kraji za zakupni sistem po občinah. To je lahko mogoče, ker je v vsakem kraju nekaj takih, ki zahtevajo, da se lov naj le proda, da imajo potem sami zabavo. Ako imamo kmetje škodo, jih ne boli. Velika nadvečina kmetov le ni s tem zadovoljna.

Ako dobi občina tisočake za lov, to hvali le tisti, ki tega dobro ne premisli. Kaj koristi nam kmetom tisti denar, ki ga dobi občina za lov, ko smo kmetje potem primorani škodljivce še gojiti. Saj enemu divjačina desetkrat, drugim pa tudi po stokrat več škode naredi, kakor za tiste male dinarje, ki od lovske

zakupnine na enega kmeta pridejo. Vsa škoda se nikoli ne plača.

V časopisju se hvali, da dobijo oblasti par milijonov dinarjev za lov. Ko bi sešteli vso škodo na perutnini, drevju, sadju, povrtnini, žitu in drugod, bi je gotovo bilo nad 10 milijonov dinarjev na leto. Ali se s tem povzdiguje kmetijstvo?

Kdor hoče divjačino gojiti, naj jo goji v ograjenem gozdu, ne pa tako, da nam lahko prosto pridelke uničuje.

Če ustrelji sedaj kmet zajca na svoji njivi, ki mu je pridelke žrl, gre takoj v zapor, je ob drago puško, ima visoke stroške v denarju, pri sodnji mu ostane zapisano, da je bil kaznovan zaradi tatvine. To vse zato, ker se lov proda in zraven tudi naša prostost. Ako bi vsak posestnik v občinsko blagajno le enega kovača dal (kar bo gotovo vsak rad storil), bi v večini občin prišlo več v blagajno, kakor se sedaj za lov dobi.

V vsaki kmečki občini v celi državi je gotovo večina kmetov posestnikov s tem nezadovoljna, da se divjačina ne sme pokončavati, še na polju ne. Ker je že skoraj za vsako reč glasovanje odločilno, naj pa še za lov bo. Tako bi se vsaj pokazalo, v kateri občini je večina kmetov voljna, škodljivce s svojimi pridelki rediti, in za tisti mali delež zakupnine prodati svojo prostost. Lovci se potegujejo za svojo zabavo, mi kmetje za živč, vsak naj sam presodi, kaj je potrebnejše ljudstvu.

Ako se lov le proda, naj se da v zakup le večje gozdno lovišče, obdelan svet, to so njive, vinogradi, travniki in pašniki itd. se pa naj ne prodajo. Tu mora imeti vsak poljedelec pravico, po svoji prosti volji škodljivce pokončati. Grmovje in male skupine drevja, ki se nahajajo med njivami in travniki, se še naj ne šteje za gozd. Zakaj nas še tlači ta škodljivi avstrijski zakon, ko že ima večina naše države boljšega.

Mi vsakemu privoščimo lovsko zabavo, a zahtevamo, da tudi kmet ne bode kaznovan, če bo ustrelil škodljivo divjačino.

Sedaj se dela lovski zakon. Lovci so že izrekli svoje zahteve. Zato prosimo vse občinske zastopnike in tudi zastopnike pri naši Kmetijski družbi in pri drugih kmetijskih korporacijah, da tudi oni storijo vse potrebne korake, da dobimo potrebno prostost, ki vsakemu kmetu po vsej pravici tudi gre.

Kmet iz laškega okraja.

ZA RAZVEDRILLO

Znano je, da je Mongolfier iznašel balon, toda malokedo pa ve, da je bila ta iznajdba neposredni vzrok — gospa Mongolfierova. Nekoč je namreč pokrila okroglo košaro, kjer je s pomočjo žarečega oglja sušila perilo, s krilom, tako da se je košara pod pritiskom raz-

gretega zraka dvignila pod strop. Ta okolnost je pomogla njenemu možu, iznajti balon.

Ko sta bila general Miramon in cesar Maksimilijan mehikanski peljana na morišče, je cesar opazil, da solnce krasno sije in da je vreme lepo, kakor bi bil ta dan nalašč izbran za tako žalostno delo. Naenkrat zasliši glas zvonov ter vpraša Miramona: »Je to mrtvaški zvon?« — »Ne morem Vam točno odgovoriti, Vaše Veličanstvo«, je odvrnil general, »ker se mi je danes prvič zgodilo, da me vodijo na morišče.« Cesar se je nasmehnil.

Znani francoski smešničar P. Scaron je umirajoč rekel svojim jokajočim prijateljem: »Nikdar ne boste mogli tako jokati, kakor ste se smejali mojim dovtipom.«

Ko je čul zdravnik o Lazarjevi obuditvi, se je nasmehnil: »Če bi ta dobi človek umrl po mojih receptih, ne vem, če bi se komu posrečilo, da bi ga obudil.«

Nek zvezdoslovec je prerokoval kralju Ludviku, da bo neka gospa, ki jo je kralj ljubil nad vse, umrla v osmih dneh. Prerokovanje se je res izpolnilo. Kralj je ves iz sebe pozval zvezdarja in naročil služabnikom, naj ga vržejo skozi okno, kadar jim da znamenje. »No«, ga je nagovoril, ko je zvezdoslovec vstopil, »ti, ki znaš mojstrsko prerokovati smrt drugih, povej, če ti je znano, kdaj tebi potečejo dnevi življenja?« — Zvezdar je bržkone slutil, kaj kralj namerava in mu odgovoril brez strahu: »Mogočni kralj! Umrl bom tri dni poprej kakor Vaše Veličanstvo.« Kralja je ob tem odgovoru spreletel tak strah, da je pozabil dati dogovorjeno znamenje. Pač pa je odslej skrbel za zvezdoslovecovo zdravje.

Zdravniško razstavo je obiskal mož, ki pa ni hotel plačati vstopnine. »Prosim, vstopnino!« ga je pozval blagajnik. — »Imam prost vstop«, je odvrnil prišlec, »kot človek, ki si je pridobil velike zasluge za zdravniško vedo.« — »Kdo pa ste?« — »Grobar.«

Sodnik je naznanil obtožencu, da je obsojen na 14 dni zavora, da se pa lahko proti obsodbi pritoži: »Pritožujem se zdravemu razumu«, je odvrnil obsojenec. — »Tega pritožnega mesta jaz ne poznam«, je kratko odgovoril sodnik.

Neko je vprašal slavnega grškega govornika Izokrata (umrl 338 pr. Kr.), zakaj se je pri njem izsolalo mnogo odličnih govornikov, sam pa ni nikdar javno govoril. Izokrat je odvrnil: »To ni nič čudnega.« Brus, ki ostri vaše nože, tudi ni oster.«

Ko je nameraval ruski car Peter Vel. izdati ukaz, da bo vsak tat takoj obesen, mu je dejal svetovalec Ivanovič: »Kaj hočeš biti ruski car brez Rusov? Saj vendar vsi krademo.« — In ukaz ni bil izdan.

V New-Yorku so nekemu menjalcu ukradli z mize vrečko zlatih novcev,

ko je stopil za trenutek v drugo sobo. Mož ni nikomur govoril o tej izgubi, pač pa prepustil slučaju rešitev zadeve. Po treh mescih ga je posetil sosed, ki ga je med pogovorom naenkrat vprašal: »Si že kaj zvedel o oni vrečki zlata, ki so ti jo oni dan vzeli?« — »Aha, imam te, dragi prijatelj«, je vzkliknil premeteni lisjak. »Ti sam si jo vzela, si cer bi ne vedel nič o tej stvari!« In dobil je denar nazaj z obrestmi vred.

Neobičajna ženitovanjska navada se je ohranila do nedavnih časov v Bretagni na Francoskem. Po poroki so se vsi svatje strnili v krog, na sredo sta stopila novoporočenca. Mož je potem prisolil svoji mladi ženi krepko zaušnici, rekoč: »Tako se prileže, kadar me razjeziš.« Takoj nato jo je poljubil, češ: »Tako se prileže, kadar si pridna!«

OBLEKE

moške od Din 290.— naprej,
otroške štof od Din 120.—,
otroške iz hlačvine od Din
90.— naprej. Klobuki, pe-
rilo, kravate, čevlji, nagavice,
čepice, dežniki, palice i. t. d.
Velika izbira, najnižje cene
pri

JAKOB LAH, MARIBOR,
Glavni trg 2.

Pozor! Jajca, sveža dobra, ne predrobna kupujem in prejemam tudi od manjših trgovcev proti najboljši dnevni ceni in točnemu plačilu. Oferirajte in pišite, ako osebnost ni mogoče priti. Dopelajo in donesejo se jajca konca tega meseca naprej vsak dan na dom Maribor, v skladišče, Koroška cesta 128a, celi dan, dopoldne pa se prejemajo na Koroški cesti 10, blizu Glavnega trga, pri tvrdki Rantner, trgovina mešanega blaga. — S spoštovanjem: Ivan Göttlich, veletrgovina sadja in jajc, Maribor, Koroška cesta števil. 126—128a. 336

Prodajalce posnemalnikov

išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslove sprejema: »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25. 115

Semena vse vrste, oblačilno blago, veliko izbirno priporočila trgovina Fran Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Nakup jajc, masla, putra in vseh poljskih pridelkov. 283

Lisičje, kunine

dihurjeve, veveričje in druge zimske kože od divjačine kupuje po najvišjih cenah Ratej I., trgovec, Slov. Bistrica. 1465

Jesenov les, dobro posušen, v hlodih ali razžagan na deske, kupim. Ponudbe po F. Kr. na upravo lista. 362

Želim spremeniti službo v župnišču in obenem tudi v pomoč cerkovniku v cerkvi. Naslov v upravi lista. 357

Močen kovaški učenec se sprejme. Ivan Spodenak, Breg pri Ptuj. 320

Dva vajenca sprejme takoj F. Rola, mizar pri Sv. Benediktu v Slov. gor. 317

Pošten fant, šole prost, se sprejme: Terezija Lešnik, Spodnje Radvanje števil. 8, pošta Maribor. 364

Sprejemem takoj viničarja z 2—3 delavci. Dobi bi kravo, njive, drva in dobro plačilo. Tudi je lahko novo oženjen ali tak, ki se namerava oženiti, dobi vse ugodnosti za začetek gospodarstva. Vpraša se: Čiček, gostilna, Jarenina. 365

Vzajem v najem gostilno na deželi. Ponudbe na upravo lista pod »Blizu postaje«. 366

DRUŽINSKO PRATIKO za leto 1929

še dobite v vseh večjih prodajalnah papirja in trafikah, !!!
ako se še iste niste nabavili dosedaj. 341

Dekleta, ženske in moški

enijsko dobro učinek, že 32 let preizkušenih proizvodov: Fellerjeva Elsa-pomada za obraz ter zaščito kože, za negovanje obraza, vrata in rok, proti solnčnim pegam, sojedcem itd., nadalje Fellerjeva Elsa-pomada za rast las, za kožo glave, proti prhljaju, izpadanju las itd. — 2 lončka ene ali po en lonček od obeh pomad franko po pošti pri vnaprej poslanih 40 Din pri lekarnarju FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž 841. Hrvatska. Ako se pošlje 48 Din vnaprej, se priloži še eno Fellerjevo milo zdravja in lepote »ELSA«.

Mariboru

je najcenejši nakup nogavic, perila,

otročkih čevljev, kravat, naramnic, drobnarij, parfumerije, papirja, vrvi, motvoza, pletarskih izdelkov itd. na malo in veliko pri

DRAGO ROSINA, Maribor, Vetrinjska ulica šte. 26.
843

Lenarška avtodružba naznanja

da obratujejo njeni vozovi med Sv. Lenartom in Mariborom trikrat dnevno po starem voznem redu.

Ob enem naznanja, da je primorana z oziranjem na velika javna bremena ukiniti s 1. majem 1929 vse vozne olajšave.

Sv. Lenart v Slov. gor., 18. marca 1929.

842 **Lenarška autoprometna družba.**

Vabilo

na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Jarenini

r. z. z. n. z.,

ki se vrši v nedeljo, dne 7. aprila 1929, ob 8. uri dopoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in računskih pregledovalcev.
4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ob vsakem številu navzočih članov.

345

Načelstvo.

Sprejme se pošten deček od 16 do 20 let, ki je vajen živine. Plača po dogovoru. Alojz Pavalec, Vukovje 29, Sv. Marjeta ob Pesnici. 353

Na prodaj posestvo 16 oralov, 6 poslopij, za glavno ceste, ob južni žel. Sposobno za kovača. Cena 75.000 Din. Naslov v upravljalni listi. 350

Posestvo malo pri okrajni esti se takoj proda. Sp. Duplek 98, Vurberg. 351

Apneni dušik Nitrofoskal
Tomeževa Hlinčica Kaljeva sol
Min. Superfosfat Rečena moka
Razklesana kostna moka Čilski solifer
se dobi po najnižjih cenah pri tvrdki Lovro Petovar, Ivanjkovci. 245

Karolinaj prve vrste, kafran (ter) in različno amerik. mineralno olje ponudi po najnižji ceni Avg. Žlahtič, Maribor, Grajski 1. 308

Najcenejše in najbolje mesto za nakup **usnja** in čevljarških potrebščin je trgovina usnja M. Oslag, Maribor, Glavni trg št. 17, zraven bčvarne Zinthauser. 127

Dva močnejša fanti cirka 18 let stara iz dežele se takoj sprejmeta: Pivovarna Josip Tscheligi, Maribor, Koroska cesta 2. 237

ZAVAROVANJE

proti požaru in za življenje.

S 1. aprilom sem prevzel glavno zastopstvo naše domače »Vzajemne zavarovalnice« Ljubljanske. — Pisarno imam na svojem domu v Mariboru, Loška ulica št. 10. — Sprejemam zavarovanja proti požaru za našo domačo slovensko zavarovalnico, kakor tudi zavarovanja proti vplomu in tatvini. Pri meni se lahko vsakdo zavaruje tudi za življenje ali doživetje, kakor za otroško doto pod zelo ugodnimi pogoji.

Svetujem prijateljem, da pregledajo svoje zavarovalne police in ako jim poteče pri kaki drugi zavarovalnici zavarovalna doba, naj se zavarujejo pri meni. Ako ima kdo prenizko zavarovano svoje imetje, se lahko zavaruje pri nas, četudi je zavarovan poprej pri kaki drugi zavarovalnici. Opozorite tudi svoje znance, naj se dajo zavarovati pri mojem zastopstvu.

Kdor ne more sam k meni v Maribor, naj mi piše dopisnico, da ga obiščem na domu. Opozarjam, da vsak nov posestnik lahko takoj pri kupni pogodbi ali prevzemu prestopi k naši zavarovalnici.

Brezplačno dajem pojasnila v vseh zavarovalnih zadevah.

Posestnikom ter vsem znancem in prijateljem se naj topleje priporočam!

351

FRANJO ŽEBOT,

glavni zastopnik ljubljanske »Vzajemne zavarovalnice«, Maribor, Loška ulica 10.

S 3/29-14.

Sklep.

Na podlagi sklepa okrajnega sodišča v Slov. Bistrici z dne 18. marca 1929 S 3/29—13 se odredi na dan 15. aprila 1929 ob 8. uri dopoldne v Zgornji Polskavi šte. 68 in v gostilni v Ogljenščaku javna sodna dražba premičnin in sicer: špecerijskega, manufakturnega in galanterijskega blaga ter okoli 330 l vina, ki spadajo v konkurzno maso Mihaele Smonig, trgovke na Zgornji Polskavi.

Za dražbo so merodajna določila §§ 275—278 i. r.

Inventurni zapisnik je na razpolago v svrhu vpogleda med uradnimi urami pri podpisanim sodišču in na dan dražbe.

Premičnine, navedene v inventurnem zapisniku, se lahko vpogledajo v hiši šte. 68 na Zgornji Polskavi in v gostilni v Ogljenščaku.

Okrajno sodišče v Slov. Bistrici, odd. II., dne 20. marca 1929. 359

Mešanje bučnega olja z drugimi jedilnimi olji zakonito prepovedano.

Zaradi velike razlike med ceno bučnega olja in drugih jedilnih olj, katero je povzročila slaba letina 1928 in radi tega nastale visoke cene za bučnice, je občinstvo začelo sumiti, da bučno olje, ki pride na tržišče, ni več čisto, temveč že zmešano z cenejšimi namiznimi olji.

Samoobsebi razumljiva dolžnost tovarnarjev bučnega olja je, strogo za to skrbeti, da dobi občinstvo čisto bučno olje in se ne goljufa s pri-mešanjem drugih jedilnih olj.

V to svrhu je bila oblast naprošena, da na podlagi zakona za živila strogo kontrolira tovarnarje, kakor tudi trgovce.

Mešanje bučnega olja z drugimi jedilnimi olji se strogo kaznuje z zaporom po odredbah §§ 6 in 7 zakona za živila. 360

Originalni francoski **Eclair Vermorel** je najboljša brizgalna na svetu.

Generalno zastopstvo: **Barzel d. d., Subotica**

Zahtevajte cenik! Dobi se povsod!

V Ivanjkovcih se dobi pri **Lovro Petovar Ivanjkovci.** 178

Vabilo

na

redni občni zbor

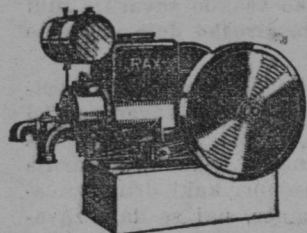
Hranilnice in posojilnice pri D. M. na Jezeru v Prevaljah, r. z. z. n. z., ki se bo vršil v nedeljo, dne 14. aprila 1929, ob 3. uri popoldne v hranilničnem prostoru s sledečim sporedom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1928.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi v določenem času ne bilo navzočih zadostno število združnikov, se vrši pol ure pozneje zborovanje na istem mestu in z istim sporedom, ki je v smislu pravil sklepčen brez ozira na število navzočih združnikov. 356

Odbor.

Tvrdke, ki so prispevale za obdarovanje agitatorjev in naročnikov v „Slov. Gospodarju“

Tovarniško skladišče poljedelskih strojev IVAN HAJNY v Mariboru

Aleksandrova c. 43 napr. glav. kol. priporoča prvovrstne stroje in orodja kakor motorje za bencol in petrolej, vitle, mlatilnice za ročni in pogon s silo, čistilne mlatilnice z

enim in dvojnim čiščenjem, žitne vejalnike, žitne odbiralnike ali trijerje, slamoreznice ročne in velike za pogon s silo, repoznice, sadne mline, drobilne mline, kompletne domače mline, koruzne robkarje, bakrene brzoparilnike, pluge in plantaže za hmelj, štedilnike, krožne žage, benečanske žage, sesalke in vodne napeljave, cevi, kose za slamoreznic, mlečne posnemalnice, najfinejše šivalne stroje Kayser, kolesa Brennabor, Kayser, Viktoria in Cito. Priporočam blago v nakup po najnižjih cenah tudi na obročna plačila in jamčim za prvovrstno kvaliteto. Moja zaloga obstoja iz prvovrstnih avstrijskih in čeških fabrikatov, da si vsak posestnik lahko izbere poljuben fabrikat in ni navezan na eno tovarno. Nadomestim strojne dele ter prevzemam popravila vseh strojev.

Pavel Heričko

tovarna peči,

MARIBOR, Tattenbachova 6

izvršuje vsa v pečarsko in lončarsko stroko spadajoča dela solidno in po najnižjih cenah.

Najboljše

in najcenejše

se kupi obleka

in perilo pri

J. Trpin, Maribor

Glavni trg 17.

Največja izbira vsakovrstnega
manufakturnega blaga

pri tvrdki

ANTON POS, MARIBOR

Aleksandrova cesta 27

V Mariboru si nabavite dobro
češko manufakturno
blago, najcenejše pri tvrdki

Franjo Majer

Glavni trg 9.

ANTON MACUN veletrgovina z manufakturnim blagom

MARIBOR nudi po veliki izbiri in najsolidnejši postrežbi ter najceneje volno v vseh barvah, moške štofe, kamgarne, najnovejše svilene robce, polsvilene robce, belo platno, hlačevine (cayg) ter vsakovrstno manufakturno blago od najcenejše do Gospeska ulica 10 najfinejše vrste. Gospeska ulica 10

Manufakture, dežne plašče

kupite v trgovini

L. ORNIG, MARIBOR,

Koroška cesta 9.

Veletrgovina z železnino
PINTER & LENARD, Maribor

Aleksandrova cesta 32—34

Traverze, cement, železo, poljedelsko orodje, kovanje za stavbe, orodje za kovače, mizarje itd., štedilniki, kuhinjska posoda, v veliki izbiri in po najnižjih cenah.

Največja trgovina

Trgovski dom v Mariboru

priporoča najlepše pomladansko blago za ženske obleke kakor tudi sukno za moške obleke.

Vsak kupec dobi lepo nagrado.

J. PREGRAD.

Kdor kupi

nima samo dolžnosti da plača, ampak tudi pravico da zanjeto

dobro blago

Za vse vrste žvijer priporočamo domačo in znano solidno trdno

KARO

Maribor

Koroška cesta št. 19

Vse vrste in vse velikosti na zalogi. Vse posebne želje na zahtevo po meri v par dneh.

IVAN KRAVOS, MARIBOR

Aleksandrova cesta

Konjske opreme za lahko in težko vožnjo, dežne ponjave za konje in vozove vsake mere, gonilne jermene iz Ia usnja za mline in žage, dokolenice, nahrbtniki, kovčeki in usnjate torbice vseh vrst od navadne do najfinejše.

13

STEKLARNA
Ivan Kovačič
MARIBOR
Koroška cesta 10 in
Slovenska ulica 10
Najnižje cene! Solidna postrežba!
Velika zaloga raznovrstnega stekla in porcelana.

Traverze, cement,
apno in železnina
po najnižji ceni
pri trrdki
IVAN KORAŽIJA
MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 42.

Za kovače

angleški koks, kovaški premog, oglje in
vsa železnina se kupi najceneje v vele-
trgovini
H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,
Vodnikov trg 4.

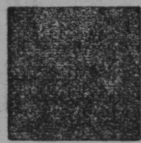
Brzoparilnik „Wema“
za kmeta - bogastvo!
Oglejte si ga, ne da bi
ga bilo treba kupiti pri
M. WEISS, MARIBOR,
Slov. ulica 28.

Najugodnejši nakup

vsega manufakturnega blaga, največja
izbira svilenih rut se vam nudi pri
Jakob Preac, Maribor
samo Gosposka ulica 8. samo

Veletrgovina H. I. TURAD

Maribor, Aleksandrova cesta št. 7

Največja trgovina moške, dam-
ske in otroške konfekcije, perla,
trikotaže in galanterije.
Glavno zastopstvo »Bata« čev-
ljev za mariborsko oblast.

Urar Bureš Franc

Maribor,
Vetrinjska ulica
ima bogato zalogo. —
Oglejte si in kupite,
ugajalo vam bo!

Ruhinjsko posodo

kupujte pri
ALBERT VICEL
MARIBOR,
Glavni trg 5.

Franc Neger in sin Maribor,

Slovenska ulica 29,
Vetrinjska ulica 17,
najboljša
kolesa in
šivalni stroji.

Eksportna hiša "LUNA"

MARIBOR,
Aleksandrova cesta 19
nudi
pletenine, kravate, sa-
moveznice, gumbe.

Ure, verižice

kupujte pri
JGNACIJU JAN
urarju,
Maribor,
Grajski trg 4.

Angleški štofi

za moške in ženske

Martin Gajšek

Maribor, Glavni trg

Pnevmatike

za kolesa

ima v zalogi

Fran Lepoša

Maribor,
Ob velikem mostu.

Porcelan

in
steklenino
kupite pri

Fran Strupič

v Celju.

Vsakovrstno manufak- turno blago, usnje in špicerijo kupite po najnižji ceni pri

Klanjšek in Penič

Maribor,
Vetrinjska ulica 9.

Modna in manufak- turna trgovina

FELIX SKRABL
Maribor, Gosposka ul. 11
priporoča svojo bogato
zalogo prvovrstnega
blaga za gospode in
dame po zmerno niz-
kih cenah.

NAKUPITE

vseh vrst semena za vrt in polje od naj-
boljšega vrtnarskega podjetja v Jugosla-
viji »Vrt« Džamonja in drug v trgovini
pri »Belem križu«

J. POSCH, MARIBOR, Koroška cesta 20.

FRANC KORMAN

galanterija, pletenine, igrače in
drobnine na veliko in debelo
MARIBOR, GOSPOSKA UL. 3.

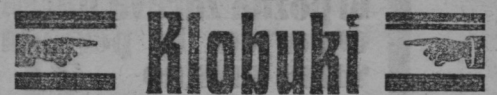
Najboljša semena:

detelja, lucerna, trava, pesa, —
kakor tudi galico, žveplo, rafijo
kupite pri

LEOPOLD GUSEL, MARIBOR
KOROŠKA CESTA.

Kmetovalcil

Pozor!

se kupijo najboljše in najcenejše v klo-
bučarni ANTON AUER, MARIBOR, Ve-
trinjska ulica 14. — Popravila se izvr-
šujejo najbolj hitro in poceni.

Pozor!

Kmetovalcil

Za pomlad in poletje

priporočam svojo izredno bogato zalogo
raznovrstnega manufakturnega blaga,
svilenih robcev najnovejše vrste, otro-
ške obleke, vsakevrstno perilo. Vse v
priznano solidni kakovosti in po naj-
nižjih cenah.

KARL JANČIČ, MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA STEV. 11

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala
B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Spet je počila pištola. Pa pogumna četa ni
omahnila, čeprav so jo morebiti strelji nevidnega
sovražnika nekoliko oplašili. V hipu so se raz-
kropili v redko vrsto in koj nato so zagrmeli
puške, da je mogočno odmevalo po globinah
gozda. Obenem so vdrlji na jaso.

Pred seboj v mračni temi so videli kup ve-
levja in ruše, pod njo pa nizek vhod.

»Posvetite in dajte ognja!« je zadonelo po-
velje.

Luči so za trenutke osvetlile jaso.

Trava je bila shojena, nizko grmičje polom-
ljeno. Na robu jase je stalo nekaj kakor napol v
zemljo pogreznjena kočja. Skozi vhod so molele
puške in cevi in za njimi je bilo videti temne po-
stave in žareče oči.

Trije strelji so počili v odgovor na povelje,
kva policista sta padla.

»Napreji! Naskočite!«

Besni in razdraženi radi nepričakovane

odpora in radi padlih tovarišev so planili poli-
cisti naprej. Pol stotnije jih je bilo, v dve četi so
bili razdeljeni, od dveh strani so napadli ropar-
sko gnezdo.

V hipu je bila jasa obkoljena, vejevje, zem-
lja, ruša je letela na vse strani, v par minutah
je bila trdnjava roparjev razdejana do tal.

Pa gnezdo je bilo prazno —

S svetilkami v rokah so skrbno preiskali
vsak kotiček jame. Dve puški so našli, nekaj
cunj, par žepnih ur, denarnic, nekaj knjig, vse
skupaj ni bilo kaj posebnega vredno.

Pač pa so pozneje na podlagi najdenih pred-
metov ugotovili, da je bil napad na poštno ko-
čijo, umor Maxencain vlom v nadšofovo knjiž-
nico delo enih in istih ljudi. Tri žepne ure in
nekaj praznih denarnic so potniki poštne
voza priznali za svojo lastnino, srebrno uro, ki
so jo tudi našli v jami, so Maxencevi znanci koj
spoznali, da je bila njegova, in najdene knjige
so nosile pečat alençonskega nadškofa.

O možu z leseno nogo, o njegovih tovariših
in o šesttisočdvesto frankih, ukradenih iz pošt-
nega voza, — o teh pa ni bilo nobenega sledu.

Komisar Lefèvre je klel in zabavljaj vse
vprek, ko mu je službujoči častnik poročal o

Jaš in Lesjak

Maribor,

Ulica 10. oktobra 2
Kava, čaj, kakao, čo-
kolada, rum, konjak,
keksi in vsi špicerij-
ski predmeti.
Reelna in točna po-
strežba.

Ervin Zelenka

Maribor,

Ulica 10. oktobra

priporoča
svojo
veliko
zalogo
pohištva.

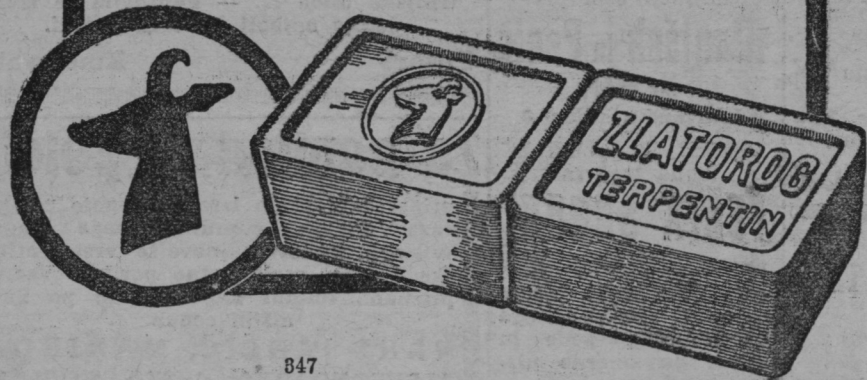
Oglašujte

Dobra gospodinja

ki pozna zdrava načela štedenja s časom, denarjem in perilom, rabi za pranje samo pristno

ZLATOROG!
TERPENTINOVNO MILO

847

pohodu, pa njegova jeza je bila tiha voda v primeri z zbesnelostjo, s katero je sprejel gospod cesarski prokurator novico o ponesrečenem napadu na roparsko gnezdo.

In vsem je bilo čisto razumljivo, da je na posledicah razburjenja zbolel. Zdravnik je izjavil, da je razburjenje visokemu gospodu udarilo na živce.

Pa bodisi kakor je bilo, gospod St. Tropèze, kicer zdrav ko riba in čvrst ko dren, je za nekaj časa čuval sobo in posteljo. Štirinajst dni in še več je minilo, da je spet šel na svoj običajni sprehod in njegovi prijatelji so si pomilovalno šepetali, da je gospod prokurtor ves spremenjen. Ves potrj je hodil okoli, on, ki je bil svojčas poosebljena prožnost in čilost. Njegov obraz, nekdanj ponosen in samozavesten, je bil ves upadeel in bled, skorajda pepelnat. In čudno je včas na ulici pogledal krog sebe, prav kot bi se bal, da ga kdo tajno zasleduje.

In medtem ko se je gospod cesarski prokurator tako zelo razburjal nad ponesrečenim pohodom, da je zbolel, je pa tajni detektiv gospoda notranjega ministra sprejel to novico zelo hladno in ravnodušno. Besedice ni zinil, ko mu je komisar pripovedoval o svoji smoli, in nič se ni

pritožil pri prokuratorju, da je policijski komisar na lastno pest zasnoval pohod in njega o tem niti obvestil ni.

Pa za dobrih štirinajst dni tajnega detektiva ni bilo na spregled. Zdelo se je, da se je čisto zatopil v knjige, ki mu jih je gospod prefekt velikodušno posojeval. Tudi ni nikogar več nadlegoval z obiski.

Napad na poštno kočijo in umor Maxenca pa so ljudje djali v eno vrsto z drugimi skrivnostnimi zločini drznih roparjev, ki so vznemirjali alençonsko okolico in ki jim policija ni mogla do živnega. In udeležili so, da jim tudi zagonetni suhljati človek v sivi obleki ne more do živnega, ki je prav radi njih prišel sem iz daljnega Pariza.

7.

In po dolgem času je spet dobil samotni temni gozd skrivnosten obisk.

Skozi goščavo blizu Lonraia, tam kjer je najgostejša, na levi od glavne ceste, ki pelje skozi gozd, si je nekdo s trudom utiral pot. Oprezne so bile njegove stopinje, gosto mahovje jih je dušilo, pa čudne in neenake so bile, prav kakor pri človeku, ki ima leseno nogo.

Pa še nekdo je bil v gozdu.

Točno na sekundo!

Stev. 100. Dobra švicarska Anker-Remont. ura samo

49 Din 60 p

Stev. 111 z radijevim številnikom ter radijevimi kazalci samo

69 Din 20 p

Prava švicarska

3 letno jamstvo!

St. 105. Prava Anker-budilka 16 cm visoka samo 64 Din 20 p.

Ni nevarnosti! Kar ne odgovarja, se izmenja ali se vrne denar. Prave švicarske žepne ure z zapetnico, budilke, ure z nihalom, verižice, prstani, uhani, zlati in srebrni predmeti takorekoč po **tvorniških cenah** v ogromni izbiri v velikem ilustrovanem sijajnem ceniku, katerega dobite **brezplačno**

ako pošljete Vaš točni naslov na urarsko tvrdko **H. Suttner, Ljubljana št. 992.**

Suttnerjeva »IKO« ura je ura za celo življenje!

Velik promet - majhen dobiček!

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štofi za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi več sto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča tvrdka

IVAN MASTNAK, CELJE

Kralja Petra cesta št. 15

322

„Adria“
čevlji

823

Celje - Narodni dom

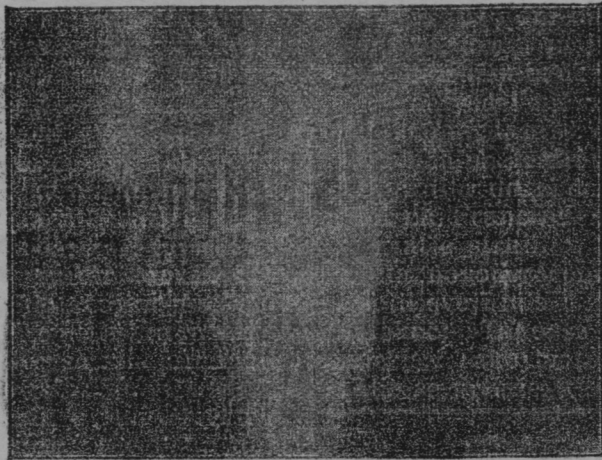
PASIJONSKI MOLLIVNIK,

primeren za posten čas, vezan 20 Din.

Naročite pri
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Največja menjalnica, nakupovalnica, prodajalnica iz paromlina Čakovec

Zopet
povišan je
procentov
od 1. marca
do 15. julija

Nakup in pro-
daja deželnih
pridelkov
moke, soli,
riža itd. itd.

Zastopstvo **FRANC GROBELŠEK**
Aleksandrova cesta 57—57a **Maribor** Aleksandrova cesta 57—57a

Na Kalvarijo!

23 izbranih križevih potov. Zelo pri-
merno za posini čas. Knjiga stane 25 Din
in se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

- Tudi Vi** morate Vaše potrebščine v obie-
kah, perilu, platnu pri meni kriti
Tudi Vi bodele kakor vse moje stranke za-
dovoljni in stranke ostali
Tudi Vi dobite pri meni najboljše blago po
najnižji ceni in si s tem prihra-
nite denar
Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite
po svojem okusu
Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščeva-
njem, ker so pri meni stalne cene

Franc Kolerič
trgovina Apače

Oglašujte v „Slov. Gospodarju“!

Za Veliko noč

kupite najceneje razne ženske in
otročje obleke, čevlje, kapice, bluže,
predpasnike, perilo itd. le v staroznani
modni in konfekcijski trgovini

T. KUDER, nasl. D. CERLINI

Glavni trg 14. **Celje** Glavni trg 14.

Velika izbira svilenih robcev! 288
Lasna tovarna vseh vrst kravati!

Pod starikasto vrbo, ki stoji sredi ozke jase, ob robu močvirne mlake, prav v osrčju najgostejšega gozda, tam je čepel in čakal samotni opazovalec. Noč za nočjo je bil na preži pod vrbo, po cele ure je čepel v trdi temi, napeto je poslušal, da bi čul zamolke, neenake stopinje človeka, ki ima leseno nogo. Za noben drug glas se ni zmenil, — saj bi bil sicer čul, da se nekdo skriva v goščavi zadaj za njim.

Samotni opazovalec pod starikasto vrbo ni čakal sam. Še nekdo drugi je prežal v temni, gosti goščavi na moža z leseno nogo, suhljat droben človek, zavrt v obilen, sivkast plašč, molčeč, tajinstven in nepremičen.

In končno, tisto noč je prišel zamolki, nenaki glas lesene noge na uho potrpežljivima prežarjema. Slabotna luč svetiljke je zasvetila skozi goščavo.

Mož ob starikavi vrbi je nalahno siknil skozi zobe, roka mu je krčevito zagrabila za pištolo. Na trebuhu je ležal, kakor divja zver, ki preži na plen, napeto so opazovale njegove oči slabotno begajočo luč, ki se je počasi bližala.

In v goščavi zadaj za njim se je zgenil drugi opazovalec. Tudi njegova roka je zagrabila za pištolo, krepko in odločno, plašč mu je zdrknil

z ramen, pa ni se premaknil, niti najmanjši šum ga ni izdal.

Trenutek pozneje je stopil na jaso človek, oblečen v delavsko suknjo in oguljene hlače, z volneno čepico na razkuštrani glavi. Naravnost proti starikavi vrbi je šel. V roki je nosil svetiljko, na rami pa lopato.

Pod vrbo je vrgel lokato na tla in postavil luč poleg sebe, tako da je obsevala mesto, kjer je bila mahovina sveže razkopana.

Prežar za vrbo je ostro opazoval vsako njegovo kretnjo, oni drugi zadaj za njim si je komaj upal dihati.

In tedaj je na novo došli nočni obiskovalec temnega gozda storil nekaj čudnega.

Sedel je v mah in stegnil leseno nogo predse. Privezana je bila k kolenu, ki je bilo upognjeno nazaj, kar je še bilo noge, je tičala v debelih poveljih. In mož si je odvezal leseno nogo, jo vrgel od sebe, zravnil koleno, odvil še par metrov poveljev in se nazadnje postavil na obe nogi, zdravi in celi, kakor jih je od Boga dobil.

Opazovalec za vrbo je komaj udušil pol začudeno pol jezno kletvico, ki mu je silila na usta.

In nato je mož z goljufivo leseno nogo segel

Getzemani in Golgota,

premišljevanje za post. Moliivnik stane
vezan 30 Din. — Naročite si ga takoj v
TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.

Najvarneje in najugodneje se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje se šuje brezplačno.

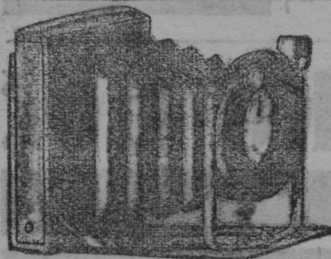

FOTO-SPORT

je eden najlepših športov, ampak samo takrat, ako imate dober aparat. Pišite takoj dopisnico na veletrgovino

STERMECKI

in zahtevajte ilustrovani cenik zastoj, v katerem najdete

aparate najboljše kvalitete iz svetovno znanih tovarn po sledečih cenah: kamara za poduk 4 1/2 x 6 cm 45 Din, finejši 6 1/2 x 9 cm 89 Din, žepna klap-kamera za filmati 6 1/2 x 9 cm 171 Din, 9 x 12 cm 990 Din, Polynar optika 770 Din, Agfa 990 Din. V ceniku se nahajajo tudi vse foto potrebščine in kemikalije. Poučna knjižica zastoj.

Veletrgovina **R. STERMECKI, CELJE, št. 24, Slov.**
Kaj ne ugaja se zamenja ali vrne denar. Ilustrovani cenik z več tisoč slikami zastoj.

Zahvala.
Za premnoge izraze iskrenega sočutja ob priliki smrti našega dragega nam očeta

Martina Kudra

se iskreno zahvaljujemo pred duhovščini, posebno še g. Blažu Dvoršaku, pevskega društva v Grižah za ganljive žalostinke, enako g. Zupanca, darovalcem vencev in vsem ki so dragega rajnega spremljali na njegovi zadnji poti.

Griže, dne 13. marca 1929.

340

Žalujejoči ostali.

Umetno gnojilo

tomazeva žlindra 20% fosfor
kalijeva sol 40/42%
hajnit

se dobi v vsaki množini in po najnižji ceni pri

August Žlahtič, Maribor

Grajski trg 1

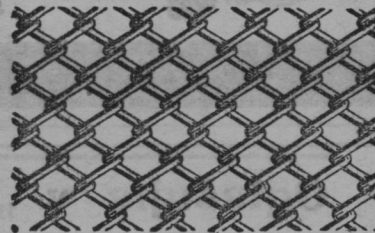
807

Telefon 86

VIKTOR KODELLA

ključavničarstvo in žične pletenje
v Ptuj, Na stopnicah 2
poleg ljubljanske banke

Prevzame vsa v to stroke spadajoča dela, kakor: ograje v vsaki višini, žični debelosti in velikosti zanj, vrtna vrata, vrata, mreže za okna, rešeta za proce. Solidna postrežba in zmerne cene.

po lopati ter jo zasadil na kraju, kjer je bila zemlja očitno šele pred kratkim razkopana.

Mož za vrbo je dvignil pištolo, strel je počil. Kopaču je zdrknila lopata iz rok, omahnil je, zastokal in krčevito segel z levico proti desni rami.

Pa že je vrgel napadalec pištolo v stran in planil nad svojo žrtev. Kratka, besna borba, kakor klešče so zagrabili zločinčevi prsti žrtev za vrat. Zadušen klic na pomoč, divji vzklik, poln sovraštva in zadoščene maščevalnosti — in mrtev je zdrknil napadeni na tla.

Za par trenutkov je morilec molče in nepremično gledal svojo žrtev. Nato je sunil truplo z nogo, ga obrnil na hrbet ter mrtvecu posvetil v obraz.

Površno se je ozrl po bledem obličju, po kuštravi glavi in razmrščenih bradi, prezirljivo pogledal po leseni nogi, ki je ležala poleg trupla, se robato nasmejalo in dejal:

»Tako pogine izdajalec!»

Poiskal je pištolo, si jo vtaknil za pas, djal dlan k utsom in zakrokal kakor vran. Iz gozda je odgovoril drug, enak glas, par minut pozneje se je nekdo priril skozi goščavo.

»Si opravil?« je vprašal s hripavim, pridušnim glasom.

»Mrtev je. Stopi bliže, Krtovali!« je dejal morilec kruto. »Videl boš nekaj, kar ti bo sapo vzelo!«

Krtovali je pristopil, hlastnil in v nemem čudenju gledal leseno nogo, ki je ležala v mahu, pa zdrave noge umorjenega.

»Ni bila slaba misel, tale!« je dejal morilec, ki so mu tovariši radi njegove čudne oblikovane gornje ustnice nadeli ime Zajčji gobec. — »Premotil je policijo, iskala je človeka z leseno nogo, ta pa je medtem mirno hodil po svetu na dveh zdravih nogah. Srebrna noga ni bil neumen človek! Ampak,« je pridjal divje, »izdajalec je bil! Odslej pa nas ne bo več izdajal in nam tudi ne kljuboval.«

»In denar —?«

»Koj ga izkopljeva. Ali ti nisem pravil, da bo prišel Srebrna noga ponj, prej ali slej! Nisva ga zaman čakala!«

Molče je pograbil Krtovali za lopato in jo zasadil na kraju, kjer je že Srebrna noga hotel kopati. Ker ni bilo druge lopate, je Zajčji gobec stal na straži, pazil v gozd in gledal tovariša. Svetiljka na tleh je jima svetila.

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to tino prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Do. šte. 14/6—1929.

RAZGLAS

Maribor, dne 18. marca 1929.

o ustni licitaciji za dobavo gramoza na okrajne ceste v območju Okrajnega zastopa Maribor za proračunsko leto 1929.

Okrajni zastop Maribor razpisuje javno ustno licitacijo za nabavo gramoza za leto 1929, kakor sledi:

C e s t a	Cestni odsek od km do km	Obseg dobave	Vrsta gramoza	Potreba gramoza v m ³	Preračunana vsota	
					za m ³	skupno
					v dinarjih	
Sv. Jurij	0-000—5-506	dobava, naprava, vožnja	prodec	300—	150—	45.000
Dolga dolina	0-000—6-993	dobava, naprava, vožnja	prodec	380—	105—	39.900
Plač	0-000—5-380	dobava, naprava, vožnja	prodec	225—	152—	34.200
Svečina	0-000—3-343	dobava, naprava, vožnja	prodec	200—	150—	30.000
Pesnica-kolodvor	0-000—0-250	dobava, naprava, vožnja	prodec	20—	120—	2.400
Jarenina	0-000—10-900	dobava, naprava, vožnja	tolčenec	250—	160—	40.000
			prodec	250—	115—	28.750
Sv. Jakob	0-000—5-920	dobava, naprava, vožnja	prodec	400—	115—	46.000
Vurberg	1-618—3-000	dobava, naprava, vožnja	prodec	80—	38—	3.040
z zveznimi cestami	3-000—7-315	dobava, naprava, vožnja	prodec	300—	45—	13.500
	7-315—10-000	dobava, naprava, vožnja	prodec	200—	60—	12.000
	10-000—13-320	dobava, naprava, vožnja	prodec	250—	64—	16.000
	13-320—15-720 (Ciglenca)	dobava, naprava, vožnja	prodec	125—	72—	9.000
	15-720—16-430 (Hohenburg)	dobava, naprava, vožnja	prodec	10—	90—	900
	vsa, kimeri 14-812	dobava, naprava, vožnja	prodec	965—	56-50	45.440
Fram—Rače—Ptuj	0-000—13-364	naprava in vožnja	prodec	700—	48—	33-600
z zvezno cesto						
Ruše	0-000—3-000	dobava, naprava, vožnja	tolčenec	250—	80—	20.000
z zveznimi cestami	3-000—13-000	dobava, naprava, vožnja	fini prodec	50—	60—	3.000
	13-000—15-537	dobava, naprava, vožnja	prodec	600—	60—	36.000
	vsa, kimeri 15-537	dobava, naprava, vožnja	—	1.100—	64-55	71.000
Selnica—brod	0-000—1-129	dobava, naprava, vožnja	prodec	30—	50—	1.500
Črešnjevce	0-000—1-800	dobava, naprava, vožnja	prodec	35—	80—	2.800
Jodlbreg	0-000—3-290	dobava, naprava, vožnja	tolčenec	125—	125—	15.625
Sv. Lovrenc na P.	3-500—4-405	naprava in vožnja	tolčenec	400—	120—	48-000
			fini prodec	200—	90—	18-000
Velka	1-000—4-748	naprava in vožnja	tolčenec	400—	110—	44.000
		dobava, naprava, vožnja	fini prodec	200—	100—	20.000
Močna—Hrastovec	0-000—0-790	dobava, naprava, vožnja	tolčenec	30—	110—	3.300
Rače—Gorica	0-000—4-552	dobava, naprava, vožnja	prodec	200—	50—	10.000
Maribor—Sv. Peter	0-000—4-048	naprava in vožnja	tolčenec	250—	38—	9.500
Sv. Jakob—Sv. Jurij	0-000—1-973	dobava, naprava, vožnja	prodec	200—	103—	20.600
Malna—Velka	0-000—3-269	dobava, naprava, vožnja	prodec	150—	90—	13.500
Maribor—Kamnica	0-000—2-714	dobava, naprava, vožnja	tolčenec	125—	75—	9.375
			prodec	50—	40—	2.000
Sv. Miklavž—	0-000—4-350	naprava in vožnja	prodec	250—	42—	10.500
Pohorje	4-350—7-590	dobava, naprava, vožnja	prodec	350—	74—	25.900
Vse ceste skupaj	km 118-813			7.785—	87-33	679.890

Licitacija se bo vršila v sejni dyorani Okrajnega zastopa v Mariboru, Koroška cesta šte. 26/II, v petek dne 5. aprila 1929 ob devetih, in sicer za vsak zgoraj navedeni cestni odsek posebej.

Vsak ponudnik mora podpisati izjavo, da pristane na dražbene pogoje ter mora predložiti predsedniku komisije pred pričetkom dražbe vadij, ki znaša 5%, proračunane vsote za dotični cestni odsek, bodisi v gotovini, bodisi v vrednostnih papirjih ali garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v zmislu člena 88. zakona o državnem računovodstvu; hkrati mora plačati Din 5— kot kolkovno pristojbino.

Posestniki nepremičnin, katerih neobremenjena vrednost dosega vsaj 15% vsote, ki je proračunana za dotični cestni odsek, se oproščajo od predložitve vadija, vendar pa morajo svojo posest in nje vrednost dokazati pred pričetkom dražbe s tozadevnim uradnim potrdilom pristojnega občinskega urada in s lastnoročno podpisano izjavo, da jamčijo za dobavo s svojim premoženjem.

V gorenjem tabelarnem pregledu določena cena za 1 m³ gramoza je najvišja izklicna cena in nihče ne more staviti višje ponudbe nad to ceno. Pod nabavo vsakega m³ gramoza je umeti določeni obseg dobave, t. j. da dobavitelj da gramozni material, ga pripravi in zvozi na cesto, ali da material samo pripravi in zvozi ali da ga samo zvozi.

Vsak dražitelj mora ob pričetku licitacije izročiti zadostno velik vzorec gramoza, ki ga namerava dobavljati in prijaviti natančno dobavišče kamna, oziroma gramoza. Ponudbe dražiteljev, ki ne bi izročili zahtevanega vzorca, se ne bodo upoštevale.

Dražitelji morajo biti četrt ure pred pričetkom licitacije na določenem mestu in je vsakemu prepovedano odhajati, dokler traja licitacija. Po devetih, ko se prične licitacija, je zabranjen vsak pristop zamudnikov k licitaciji.

Okrajni zastop Maribor si pridržuje pravico, razpisano množino gramoza po izmeri razpoložljivega kredita primerno zmanjšati ali zvišati ter oddati nabavo ne glede na višino ponujenih vsot.

Dobavni rok izdražbanega gramoza je do 30. septembra 1929. Pogoji o dobavi gramoza so do dne licitacije med uradnimi urami na vpogled v pisarni Okrajnega zastopa v Mariboru, kjer se dobivajo tudi vsa potrebna pojasnila.

Gerent: Dr. Andrej Vebler l. r.

Vabilo na tretji občni zbor kmečke hranilnice in posojilnice v Sv. Andražu v Sl. g. dne 1. aprila 1929 ob treh popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka 1928. 3. Izrebanje odbornikov in volitev. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti. Ako bi ob navedeni uri ne bilo zadostno število članov, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, ki sklepa ob vsakem številu navzočih članov. — Sv. Andraž v Slov. gor., 19. 3. 1929. — Načelstvo. 338

»Delta« zadruga za izdelovanje perila, r. z. z o. z. v Ptujtu naznanja vsem svojim odjemalcem, da ni več v hiši pri rotovžu, temveč da se je preselila v lastno hišo na Ljutomerski cesti št. 18 zraven hiše č. č. gg. kapucinov pri Ožbaldovi cerkvi in prosijo, da jo obiščejo v njenih novih prostorih, kjer se dobijo vse vrste srajc, robače in gače po meri po najnižji ceni. Stranke, katere se še niso posluževale našega perila, se vabijo, da se prepričajo o dobri izdelavi, v prvi vrsti pa nizkih cenah. Posetite nas! 346

Naznanilo. Proda se v Leskovcu v Halozah lepo vinogradniško posestvo v izmeri 40 oralov. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista. 352

Realitetna pisarna Stancer sedaj: Maribor, Aleksandrova cesta 35. 336

Obalna kopališka restavracija v Bistrici pri Mariboru se da za prihodnjo sezono v najem. Posestnik: Gaube, Bistrica. 335

Lokal za trgovino v sredini vasi Bistrica in v bližini tovarne se da za dalje časa v najem. Posestnik: Gaube, Bistrica. 334

Nov enovprežni voz na peresah se proda na Teznu 80, Marib. 333

Dveokolo zastoj dobi, kateri se odvadi tobaka samo v trgovini Milko Škerlec, Sv. Tomaž pri Ormožu. Zahtevajte prospekto. 337

Sprejme se učenka za strojno pletenje. Hrana in stanovanje v hiši. Drugi pogoji po dogovoru. B. Pušnik, izdelovanje pletenin, Vojnik.

Deklo, vajeno živino, išče župnišče. Naslov v upravi lista. 349

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

17^I

Zdravilišče Rogaska Slatina

Najlepše

in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS.

Svetovno znani zdravilni vreli:

„TEMPEL“, „STYRIA“ „DONAT“

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

Sezona: od 1. maja do 30. septembra.

Maj, junij in september najboljši čas za uspešno in ceno zdravljenje.

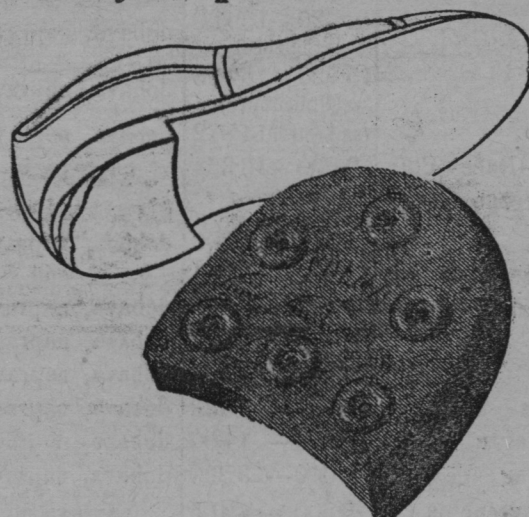
Koncertna vojaška godba. — Največja udobnost. — Na železnici znatni popusti. — Ugodne svete, — Razpošiljanje mineralne vode. — Zahtevajte prospekte.

344

RAVNATELJSTVO ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA.

Odločite sami pri naslednjem popravku čevljev!

Ne usnjate pete

ampak samo PALMA pete!

Razlogi: Sedenje in zdravje
To je razum in napredek!

324

Specialiteta :

**krstna
oprema**

L. Putan, Celje

Ustanovljeno leta 1898

248

Prostovoljna dražba.
1. aprila t. l. ob treh popoldne se da v na jem 8 orolov posest-va v Dragučevi 10. Interesenti se zberejo pri Jakobu Valen-tan. 348

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 70.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot kmetijska zadruga prosta rentnega davka.

VELIKANOČ

Janez K. Vreže:

Velikonočni koledar.

Premagana in zlomljena je tudi letošnja strašna zima, kakor je ne pomnijo najstarejši ljudje in tudi stoletja ne. Zginil je sneg, ki nam je bil za nekaj dni popolnoma zaprl ves promet, porušil mnogo streh in pod svojimi plazovi pokopal marsikatero žrtev. Debeli led, ki je kakor z železnimi okovi pokrival ribnike in jezera ter potoke in reke, se je pod toplimi solnčnimi žarki tako dolgo solzil, da je vendar preminul. Zimska smrt se je umaknila novemu življenju. Zvončki, trobentice in marjetice so se pred krutim mrazom zadosti dolgo skrivale pod zemljo in so še le sedaj prilezle na dan. Tudi kratkočasnim škorcem ter drugim pticam selivkam se ni zljubilo k nam, dokler se nismo otresli zime — starke. Zdaj pa že veselo prepevajo in kmetu kratek čas delajo, ko se na polje poda, da orje in seje, in ko v sadonosniku in vinogradu pripravlja podlago za dobro in bogato jesen.

V tem veselem času prebujenja k novemu življenju obhaja sv. Cerkev svoj največji in najpomembnejši praznik velike noči ali vuzma na kolikor le mogoče slovesni način. In kako bi tudi ne? Saj so že davno pred Kristusovim rojstvom ravno v tem času obhajali Izraelci svojo veliko noč ali pasha z lepimi slovesnostmi v templju in z zavživanjem pečenega enoletnega jagnjeta, grenkih zelišč in opresnih kruhov na svojih domovih in sicer v hvaležni spomin na rešenje iz egiptovske sužnosti, vspodbudo, da se še z večjo ljubeznijo oklenejo Boga in spolnjevanja njegovih zapovedi ter da se še bolj utrdijo v zaupanju na prihod že v raji obljubljenega Odrešenika.

Ta Odrešenik je prišel v podobi otroka, je 33 let na zemlji ostal, nebeško lepo učil in ljudi k poboljšanju življenja napeljeval ter s svojimi čudeži in prerokbami dokazoval svoje božje poslanstvo, božjo veljavo, moč in slavo. Trdovratni judje pa, ki so pričakovali le osvoboditelja izpod rimske oblasti, ne pa rešitelja duš iz sužnosti greha, so ga zasmehovali in zaničevali, ugovarjali njegovim naukom in njegove čudeže pripisovali satanovi pomoči ter niso mirovali, dokler ga na križu ne umorijo, v nov v skalo vsekan grob položijo in ta grob z velikim kamnom zakrijejo in z močnim oddelkom vojakov zastražijo.

Toda tretji dan po svoji smrti je premagal Kristus smrt in grob ter se je že

na dan vstajenja prikazal Mariji Magdalenini in pobožnim jeruzalemskim ženam, v Emavz potujočima učencema in v Jeruzalemu zbranim apostolom in v štiridesetih dneh pred svojim vnebohodom še mnogoterim drugim ljudem. Izpolnila se je nad njim prerokova beseda: »Ne boš pustil svojemu Svetemu gledati trohnoba« in izpolnil je on svojo lastno obljubo: »Poderite ta tempel in v treh dneh ga zopet postavim. Glejte, gori v Jeruzalem gremo in dopolnilo se bo vse, kar so pisali preroki o Sinu človekovem. Izdali ga bodo namreč poganom in ga bodo zasramovali in bičali in pljuvali nanj; in ko so ga bičali, ga bodo umorili; tretji dan pa bo zopet vstal.« Apostoli, ki so bili nepodkupljive priče resničnega vstajanja Gospodovega, so po prihodu Svetega Duha brez strahu nastopali pred velikim zborom in samozavestno govorili za sv. Petrom »Jezusa Nazareškega . . . ste vi na križ pribili in umorili . . . a Bog pa ga je obudil; tega smo mi vsi pričeli«, in s to veselo resnico so se podali križem sveta, jo povsod oznanjevali kot temeljno resnico krščanstva ter za njo tudi pretrpeli mučeniško smrt. Sv. apostol Pavel je po vsej pravici trdil, da je vstajenje Gospodovo največji čudež in najtrdnjša podlaga naše vere ter najboljšo jamstvo za naše prihodnje vstajenje in je zato zapisal odločno besedo: »Vstal je Kristus od mrtvih! — Ako bi pa ne bil vstal, bi bilo prazno naše oznanjevanje, prazna tudi vaša vera!«

Vsled tako neovrgljivih dokazov in vsled tako neustrašenega oznanjevanja vstajenja Gospodovega so začeli verniki moliti: »Verujem . . . v Jezusa Kristusa . . .«, ki je trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen; šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal.« Da ostane med verniki vedno bolj živ spomin na to neizpodbitno zgodovinsko resnico, so že apostoli vpeljali obhajanje nedelje mesto judovske sobote, ker je Kristus ravno v nedeljo od mrtvih vstal, in so vrhutega kristjani že takrat začeli slaviti posebni praznik v spomin na ta največji čudež približno v tistem času, v katerem ga obhajamo mi, ter ga imenovali ali pasha ali edino veliki dan in tudi praznik vseh praznikov. Skrajša so ga obhajali ves teden kakor en sam veliki praznik, v poznejših časih je Cerkev omilila to navado in je dovolila najnujnejša opravila od srede naprej,

dokler ni celo proslavo omejila na velikonočno nedeljo, pondeljek in torek. Razvilo se je tekom stoletij še danes navadno praznovanje, ko duhovnik v svojih velikonočnih molitvah vedno ponavlja veseli vsklik: »Gospod je rešil mrtvih — aleluja« in ko pri velikonočni procesiji in tudi drugače množice vernikov veselo prepevajo: »Zveličar gre iz groba — ob moč je smrt, trohnoba — velikonočno Jagnje bil — za nas je drago kri prelil. Otet je človek, rešen — in v brezdnjo satan trešen. Zgubila smrt je svojo moč, odprt je grob in kamen proč.«

Toda kedaj ravno so obhajali prvi kristjani svojo veliko noč? Saj tudi še danes ni ta največji praznik tako stalen in nepremakljiv, kakor Božič, ki pride vedno na 25. december, ali kateri koli drugi god, ki ga obhajamo vsako leto isti dan v mesecu, ampak se obhaja zdaj to, zdaj drugo nedeljo med 22. marcem in 25. aprilom. Večina onih kristjanov, ki so bili prej judje, so se tudi po izpreobrnjenju držali judovske ga obhajanja velike noči in jo praznovali dne 14. prvega judovskega meseca nizan, ki sega približno od sredine na šega marca do sredine aprila, in sicer brez ozira na to, kateri dan v tednu je ta 14. nizan. Vsi drugi kristjani pa so se držali nedelje po judovski veliki noči in so se v petek pred njo spominjali trpljenja, smrti in pogreba Gospodovega, zavedajoč se, da je Kristus resnično v petek umrl in naslednjo nedeljo od mrtvih vstal.

Veliko so si prizadevali voditelji kristjanov, da bi dosegli v tej reči potrebno zedinjenje. Sv. mučenik Polikarp se je okoli leta 160 podal v tej zadevi iz Azije k papežu Anicetu, da se dogovorita, pa se jima ni posrečilo. Vzhodni kristjani so se namreč za svoje praznovanje velike noči z judi sklicevali na neko sporočilo sv. apostola Janeza, zahodnji pa na sv. apostola Petra in Pavla. Kakih 40 let pozneje je poseben papež Viktor I. prav odločno nastopil proti prvim in jim zagrozil z ostrimi kaznimi. Toda še le dobrih sto let za njim se je doseglo na cerkvenem zboru v Niceji določilo, da se ima obhajati velika noč vsepovsodi »isti dan in isti čas«, ki ga bo papež vsako leto pravočasno oznanil na vse strani. Isti dan naj bo nedelja in isti čas nedelja po prvi pomladanski polni luni ali ščipu. Toda tudi s tem še ni bilo doseženo popolno edinstvo, ker so na vzhodu drugače preračunavali pomladanski ščip in drugače na zahodu in se je tako zgodilo, da so l. 387 v Aziji in Afriki obhajali veliko noč 25. aprila, pri nas pa že

21. marca. Še le po razgovoru milanskega nadškofa sv. Ambroža z aleksandrijskim škofom Teofilom se je začelo znatno postopanje v določevanju velikonočnih praznikov in se je po celem krščanskem svetu uveljavil isti koledar, po katerem se ima obhajati velika noč v nedeljo po prvem pomladanskem čipu. Kateri pa so se še v kljub temu držali svoje trme in z judi obhajali svojo veliko noč 14. nizana, so veljali kot azkolniki (štirinajščaki ali kvartodecimani) in bili izobčeni iz družbe praverovnih kristjanov.

In od tistih dob? Naši pravoslavni bratje, ki so bili z nami združeni še do časov sv. Cirila in Metoda, se povečini ne zdaj držijo starega koledarja ter obhajajo svojo veliko noč približno deset dni za nami. Vroča želja nas vseh je pa, da se, kakor v drugih rečeh, tudi v tej zadevi z nami zedinijo, in so si tudi izkazovali največjo željo, da se veliko prizadevali posebno med svetovno vojno in še v tekočem letu.

Istotako so pa že tudi premnogi in v vseh stoletjih premostrivali misel, da bi se velika noč obhajala vsako leto na isto nedeljo in sicer ali v nedeljo po začetku pomladi ali pa prvo nedeljo v aprilu. Če bi se glede obhajanja tega

praznika doseglo zedinjenje s pravoslavnicami, bi imeli pri nas po vsej državi isti koledar in istočasne praznike; če pa bi ga obhajali vsako leto enoisto nedeljo, tedaj bi se tudi vedno isti dan v mesecu obhajal vnebohod, binkošti in Telovo ter bi ostalo število nedelj po binkošti in v predpustu vedno enako.

K sklepu tega velikonočnega razmotrivanja pripominjam, da najdeš v vsakem večjem koledarju veliko noč preračunano za mnogo let naprej in ti jo po tem viru napovem za celih deset let naprej z vročo željo, da jih, ljubi čitatelj, vse prav zdrav in zadovoljen včakaš in preživiš. Velika noč bode: leta 1930 — 20. aprila; leta 1931 — 5. aprila; leta 1932 — 27. marca; leta 1933 — 16. aprila; leta 1934 — 1. aprila; leta 1935 — 21. aprila; leta 1936 — 12. aprila; leta 1937 — 28. marca; leta 1938 — 17. aprila; leta 1939 — 9. aprila in l. 1940 — 24. marca.

Če si pa, ljubi prijatelj, podjeten in radoveden, kako se vse to lahko tudi brez koledarja preračuni in najde in če treba tudi za sto let naprej ali nazaj, pa se prilično obrni na — upravo »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru, ki bi ti potem enkrat celo reč razvzvala v našem priljubljenem listu.

Haloške narodopisne črtice.

Dr. Fr. Kotnik.

Po Halozah sem nabral leta 1928 precej narodopisnega gradiva; nekaj zapiskov priobčujem v teh črticah.

VELIKONOČNI OBIČAJI.

Presmec. Na Vincekovo jutro pred solncem ureže vsak gospodar par trsov in jih dene »frišat«, da se prepriča, kako bo trta gnala. Če na Vincekovo strehe curlja, bo dosti vinske kapljice. »Rože«, ki jih od Vincekovega »frišajo«, povežejo v presmec. Navadno so presmeci mali, nekateri pa nosijo v cerkev k blagoslovu visoke presmece, ki jih okinčajo s trakovi iz papirja. Presmec je sestavljen iz matprike (maprike), drene, crense, borovice, brinja in jive. Nekateri nesejo borovico s korenino vred k blagoslovu ter blagoslovljeno posade v vinograd. Nekaj presmečevih vejic sežgo po hišah, »da hūdi dūh hcoj ne pride«. Mapriko izmaknejo iz presmeca ter jo po blagoslovu zataknejo v vinograd ali na njive.

Presmečev les rabijo za razne stvari. Ko gospodinja »zāčimbo« (zāseko) dela, položi na dno posode križ iz presmeca, na vrh tri križe iz presmeca in pa tri oglje iz ognja, ki ga blagoslovi duhovnik na velikonočno soboto pred cerkvijo.

Ko preti nevihta, zmečejo burklje na križ pred hišo, v peči pa sežgo malo blagoslovljenega lesa iz presmeca. (Sv. Barbara v Halozah.) Ko fant prinese presmec iz cerkve domov, ga vrže na streho. Če tega ne bi storil, bi strela udarila. (Sv. Marjeta na Drav. polju, Sv. Barbara.)

Vūzem ali Velika noč se tudi v Halozah slovesno praznuje. Idi pred veliko nočjo iz Ptujja proti Spuhlji! Ob haloški cesti se vrstijo Zabovci, Markovci,

Nagošenci, Stojnci, Bukovci, ob ormoški pa Borovci, Prvenci, Streaci. Tipični obcestnih vasi, kjer se skrivajo še starinske hišice. Vūzem je velik praznik. Zato pa se je treba nanj lepo pripraviti. Hiše in hišice čedno pobelijo, deklina pa jih poslikajo od znotraj in od zunaj. Za to delo rabijo »kolomere« (patrone), ki jih same izdelujejo. Nekateri jih prodajajo tudi na ptujskem trgu. Tudi na Slovaškem opravljajo to delo ženske. Znane so lepo poslikane slovaške kmečke hiše, a tudi naše ne zaostajajo. Motivi slikarij so različni: stilizirane vrtnice, klasje, nageljčki, druge poljske rože, najdemo pa tudi moderne vzorce, stilizirane lilije. Barve so jako pestre. Nekaj motivov je preslikal učitelj g. A. Smodič za ptujski muzej. Zunaj je poslikan navadno samo spodnji rob stene, ki ima spodaj ob tleh bordure v raznih barvah, navadno so črne. Za prihod vūzma je vsa hišica svatovsko pripravljena, koliko poezije in lepote je v taki čedni kmečki hišici!

Tudi v Halozah vse hiše osnažijo in operejo. Toda navade, da bi deklina slikale pred veliko nočjo hiše, tam nisem zasledil. Od blagoslovljenega ognja si vzamejo moški ogljene za zāčimbo seboj (glej zgoraj!), da v njo vloženega mesa ne popadejo črvi.

Na velikonočno soboto že ob 9. uri dopoldne začno streljati z možnarji in pištolami. Duhovnik hodi v vsako občino blagoslavljat velikonočno jagnje h križem in kapelicam. Obdarujejo ga s pisankami in klobasami ter dajo od vsake košare po 1 Din. Po blagoslovu ženske v tek, kajti katera prej pride do mov, se omoži. Košare pokrivajo z namiznimi prtji, pisanimi rutami in pečami.

Zvečer pa zagorijo po Halozah in na Dravskem polju »vūzemanca«, »vūzernice« (kresovi). Eni jih kurijo zvečer, drugi zjutraj. Kupe suhljadi razvrstijo v obliko križa, monštrance ali pa po vrsti. Pri vūzernicah pojejo, streljajo, igrajo ter skačejo preko ognja. Za »žegen« spečejo ženske »bidrih« (šartelj), potice nadevane z rožiči in orehi, povitice iz zvitega testa in nadevane s cimetom, posušenim grozdem ter orehi. Na veliko noč gredo gospodarji takoj od cerkve ter pokladajo živini. Vsak vol, konj, krava, vsako živinče in pes dobi kos blagoslovljenega kruha. Samo mačka ga ni vredna.

Narodna noša se v Halozah ni več ohranila. »Le fantje pridejo na veliko noč k večernicam še v slovenski ali hrvaški narodni noši«, pravi moj izvestitelj. Hrvaška narodna noša je pač tudi haloška, saj so tudi po Halozah nosili brgeše.

Pisanke barvajo sedaj vse rdeče. Nekateri navežejo na jajca deteljico. Prej so jih z oljem popisali, napis je bil navadno: Veselo alelujo! Botri delijo otrokom pisanke (jajca), drugače jih v Halozah o vuzmu ne obdarujejo. O veliki noči morajo otroci botrom roke poljubljati. Seveda ciganijo tudi v Halozah fantje dekleta za pisanke.

KOP.

Veliko znoja prelije Haložan v vinogradu. A trdo delo je združeno tudi s poezijo. Saj je že naš pesnik Oton Zupančič nekje na to opozoril. Če najde kopač pri prvi kopi mravljo, bo vse leto žalosten, če kačo, ima sovražnika, če kuščarja, jezo. Tudi rdeče mravlje pomenijo jezo. Ko kopači do vrha skopljajo, se kotajo v grabo. »Oštrač« je pa mož, ki kolje špiči. Ta mora ob kopi do biti cvrtje. Ko gre Haložan prosit delavcev, pravi:

»Dva kopat,
eden oštrit,
dva, tri, štirje pa razurit.«

»Razuriti« je zaničljiv izraz za rezanje trsja. — Ko si zvečer ob delopustu počinejo, zapojejo angeljsko češčenje. Nato si motike »strūžijo« in s tem ves trud pustijo na zemlji v vinogradu. Za kopače skuhamo ječmenovo kašo, v kateri so skuhanne svinjske noge.

SV. JURIJ.

Sv. Jurij je pomladanski junak. — Pred solncem utrga gospodar divji šipek in ga naveže na križe na oknih. Popoldne navežejo Jūreka (kakega fantka) z bukovim listjem, za pas ima vrbovo skorjo. Gonijo ga od hiše do hiše. Pri tem običaju piska kak fant na pastirsko žvegljo. Če še ni ozelenelo, mu navežejo namesto bukovega listja bršljana. »To je znak veselja nad pomladjo«, pravi moj poročevalec. Po hišah dobijo piti, južino, jajca ali denar. Jūreka in godce pogostijo. Navadno imajo godci »šestke« (žveglje z 6 luknjicami). Te žveglje doma izdelujejo. — V jeseni 1928 sem zagledal na travniku pri Podlehniku odraslega pastirja, ki je piskal na žvegljo. Stopim k njemu ter ga opazujem. Piskal je razne melodije — med njimi tudi moder-

ne. Čudoma sem opazil, da je slepec. »Pa zakaj piskate?« — »Ne vidim nič. To je moje edino veselje na svetu.« — Znana je haloška:

»Sv. Jūri
v grabi kūrī,
konja peče
v r . . si meče.«

Pri Sv. Marjeti na Dravskem polju pa pojejo (govorijo) pastirji:

»Pridi, pridi, sveti Jūri,
gor na bregi nan zakūrī,
skoro bomo krave pasli,
nemamo kaj v jasli djati.«

Jurjevanje je pri nas Slovencih še močno razširjeno — seveda ne mislim jurjevanja na ljubljanskem gradu, kar je moderen ljubljanski običaj. Najbolj znan je menda belokranjski zeleni Jurij, ki so ga vodili že po Dunaju in drugod. Saj ga je tudi pesnik Oton Zupančič ovekovečil v svoji pesmi. Pisal pa je o njem Ivan Šašel v Bisernicah I. str. 188 sl.:

Prošel je prošel, pisani vuzem,
Došel je došel, zeleni Juraj
Na zelenem konju
Po zelenem polju« itd.

Sliko zelenega Jurija je objavil Šašel v II. zvezku Bisernic na koncu knji

Januš Golec:

Velikonočni koš.

Kedo nosi v Sloveniji na veliko soboto k blagoslovu velikonočno jagnje? Praznično oblečena — mlada dekleta. Radi upanja polne mladosti je povsod navada, da se razletijo po blagoslovitvi deklički s kolikor mogočo naglico vsaka na svoj dom. Prva v fari na veliko soboto od blagoslova doma — prva tisto leto nevesta, tega pregovora se oklepa naš dekliški naraščaj že iz davnih časov.

Pustišekova posest v kotlini ob velikem potoku je uživala sloves bogastva ter ugleda daleč na okrog. Pri razsežnem gruntu, gozdovih in dveh vinogradih še mlin na štiri tečaje in ni šment, da bi ne bilo vsega v obilici pri hiši!

Od Pustiškovih sta nesli na veliko soboto k blagoslovu v župno cerkev dva dekli do vrha polni korbi. Velikonočno jagnje so jedli pri tej imenitni hiši celi teden po praznikih in sicer vsi od najmanjšega pastirja do hišnega gospodarja pri skupni mizi.

Pustiškov »žegen« je hitel na z novimi rutami pokritih glavah v cerkev v lepo okinčanih košarah, ki sta bili z vrhoma polni ter pokriti s snežno belima prtoma.

Po komaj končanem blagoslovu je bila vsako leto tekma z žegnomo, ki je predsedala gospodarju Pustišku. Vsako leto pred velikonočnimi prazniki se je postavil pred vprašanje: Zakaj mora ravno mladostna ženska z žegnomo in zakaj je v navadi korba ali košara in ne koš?

Prastara navada je, da nosijo dekleta jagnje k blagoslovu. Za slovesne prilike je korbica in ne koš! Vsega tega se je zavedal stari Pustišek, a kljub temu je prelomil s staro slovensko dedščino.

ge. Pa tudi naš dr. Josip Pajek obširno poroča o našem zelenem Jurju v Črticah iz duševnega žitka štajerskih Slovencev na str. 63—65. Še bolj pa je razširjeno sprejemanje zelenega Jurja pri Hrvatih in Srbih.

Pred nekaj leti sem čital v časopisih, da je učiteljstvo na Laškem uvedlo med mladino zopet staro jurjevanje, o katerem že poroča Orožen v knjigi: »Das Bistum und die Diözese Lavant IV. 2. Dekanat Tüffer« str. 230. Tam kjer je ta običaj že izginil, se da med mladino gotovo zopet uvesti.

V »Slovenskih običajih« je M. Majar-Ziljski (Slov. Bčela« 1851 str. 106—107) lepo opisal, kakor se praznuje »Šentjurje« na Koroškem. Saj je znana šentjurjevska koroška:

»Sveti Šentjuri
potrka na duri,
ma eno hvačo zeleno
eno rudečo.
Je šele pršu v deževo,
je ga že vse vesevo,
tičice v grmovji,
kukovca v bukovji.
Rumene rožice lepu cvetó,
se sveta Šentjurna veseló.«

Sv. Jurij je pri vseh Jugoslovanih in tudi drugod pomladanski junak.

Samski mlinar Franc je služil že nad 30 let pri hiši. Za gospodarjem, babico in gospodinjo je bil pri Pustiškovih — najbolj vplivna in mogočna osebnost. Je bil sicer že bolj jesenski po letih, pa krepko ravne postave ter čedno oblečen ob prazničnih dnevih. Dekleta so obežala oči nanj, ker je bil prikupljive zunanosti in petičen. Franc je bil sicer skoro vsak pustni čas ženin, po pepelnični sredi — fant!

Še v trdi zimi sta sklenila gospodar in mlinar pogodbo, da bo nosil Franc za nagrado nove velikonočne obleke žegen v cerkev v košu. Ženske si niti razložiti niso znale dejstva: mlinar plete v zimskih večerih koš iz popolnoma belega šibja v vseh mogočih vijugah ter vencih. Ko je bil lepo spleteni koš gotov, je nekam zginil in vsa tozadevna povpraševanja radovednic so bila zaman.

Na veliko soboto zjutraj je postavil stari Pištint iz jarka koš v vežo pri Pustiškovih. Vse je gledalo mlinarjevo pletenje, ki je bilo okrašeno z zlatim, rdečim, modrim in zelenim papirjem. Od zadaj je bilo pritrjeno na šibje zlato jagnje in pod tem napis: Alleluja!

Pištint je izsekaval iz raznobarvnega papirja peče za božične jaslice in se mu je tudi mojstrsko posrečila okrasitev velikonočnega koša.

Ko je bil zagonetni koš doma, je povdaril gospodar ženi in deklam namen te za veliko soboto izredne posode. Pustišku se ni upal na glas ugovarjati nikdo. Da so pa prekuhavale babnice srd na koš po tihem, to ni brigalo ter bolelo ne gospodarja in ne njegovega žegnanskega izvoljenca Franca.

Mati je naložila koš v jedilni shrambi že koj velikosobotno popoldne z me-

som, jajci, hrenom, kruhom ter poticami prav zvrhoma. Teško naloženega je lepo prekrila.

Pred pričetkom večernic je prišel novooblečeni Franc po pripravljeni žegen Saperlot, se je trudil, predno je oprtal koš brez pomoči. Ko je prestopil hišni prag, so zagrmeli topiči z griča na gospodarjevo povelje.

Cela fara se je zazijala v prikazen moški nese žegen v — košu. Ženske so se smejale novotariji, moški so napravili Francu špalir, ko je korecal s težkim košem izpred cerkve pred glavni oltar. Odložil je koš, si obrisal pot in menil sam pri sebi: Presneto težko sem nosil. V košu mora biti več nego za dva korbi. Letos bomo jedli žegen! Je že tako volja gospodarjeva in nova obleka tudi ni pes!

Po večernicah je bil blagoslov. Ko je stopal gospod župnik na leco, da bi blagoslovil od tamkaj velikonočno jagnje, so začele odkrivati žegnarce korbe, da se blagoslov bolj prime in dalje drži. Od vseh občudovani Franc je odgrnil celo površje koša, da bi odnesel največ blagoslova, kakor ga pač rabi imovita Pustišekova hiša. Komaj je bil končan obred blagoslovitve, ženske pri cerkvenih vratih ven iz cerkve in proti domu z vso naglico. Franc je postavil težki koš s tlaka na cerkveni stol, da ga je lažje naložil na rame. Počasi je stopal po cerkvi v zavesti, da so uprte vanj oči vseh. Pred cerkvijo so gruntarji glasno hvalili mlinarja, ki je pogruntal z lepo okrašenim košem nekaj čisto novega in umestnega za resnosnost ter slovesnost velike sobote.

Pri pogledu na Pustiškov koš je — sklenil marsikateri gospodar, da bodo za prihodnje velikonočne praznike za vrgel korbo in se oprijel koša. Z bogoznaj od kedaj podedovano navado žegnanskih košar je bilo pri za res posestnikov pri kraju.

Cela procesija ljudi je spremljala Franca na slovesnem povratku. Radovedna deca je silila h košu, ker so jo vabili pisani papirnati okraski in posebno še tako ljubka — zlata ovčka.

Mlinar je bil ves poten pod koševce težo. Kaj potne srage pri tolikem spremstvu, ki mu je pelo na glas in odkrit: Hozana!

Med večernicami je nekoliko porosil rahel dež pot, da je bila slinasta in je spodrkavalo. Franc je sopihal previdno, da bi ne oštrafotal s kakim prenaglenim korakom tako hitro nažete slave. Polzke brvi preko potoka se je bal, pa jo je zmagal srečno in odmeril korake bolj korajžno.

Kmalu za brvjo so se poslovili od danes tolikanj zmagovito srečnega Franca Brezovljani, ki so krenili na levo. Mlinar je zavil med častitkami na desno navkreber z domačimi. Še na hriček in od tamkaj doma.

Na sredini od dežja slinastega klančka je zaklical Francu v slovo stari Drcar: »Dobro si jo iztuhtal s košem. Babe se jezijo, mi moški smo za koš in za moškega žegnarja!«

Gromeča pohvala iz ust čislanskega kmetskega modrijaša je zarajala Franca

cu po duši. Kar z enim prav dolgim korakom je hotel doseči vrh klanca. Nesreča — nesrečna — pri pogonu v daljši korak se je izmuznila ruča iz zgornje luknje na košu, blagoslovljeni tvor se je izravnotežil, zasuknil zmago-slavnega nosača na levo, nazaj in po tleh — —. Spodrsnil je Franc, se zložil v novi obleki po slinastem blatu, nanj je padel koš, iz tega: potice, kruh, meso, hren, jajca in nazadnje se je zakotalila po klanecu navzdol proti brvi — prav debela lesena klada!

Ženske so zakričale pri pogledu na nepredvideno nezgodo, pa buknile v glasno zaničljiv krohot, ko so zagledale poleg blagoslovljenih jestvin — velikonočno klado!

Brezovljani, ki so bili že na hribu, so brzeli na mesto spodrika in se zgražali nad — klado.

Franc v novi obleki, koš v zlato pisani opremi — pred trenutki na konju slave — sedaj na psici občega zasmeha!

»Še berač ne nese klade na veliko soboto k žegnu, pa si je dovolil to prevaro v skoro zlatem košu bogati Pustišek!«

Tako so zmerjali vsi, ki so bili očitni ci klade, ki se je izkotalila na veliko soboto zvečer iz gruntarskega — Pustiškovskega koša!

Kako je pobral oblateni žegnar mlinar koš in jestvine razven usodepolne klade in dosegel dom, nam ni znano. Ko je bil v veži, je že grmel gospodar in podil od hiše te frdamane babe, ki so osramotile njega in hišo pred celo fvaro.

Kot beli dan jasno je bilo, da so podtaknile domače ženske težko klado iz maščevalnosti. Hotele so vsiljivemu mlinarju obtežiti s trdim lesom velikonočno jagnje, vendar mu ne nakopati popolnega poloma komaj pridobljene slave pred toliko jezičnimi ljudmi. — Franc bi naj bil nesel klado v pokritem košu od doma v cerkev in nazaj, to je bil cilj prvotno domenjane osvete. — Vkljub resničnim izgovorom sta morali obe dekli na veliko soboto v noč in za vselej od hiše.

Kaj je bila kazen odpovedi in izгона v primeri z ljudsko jezičnostjo, ki je glodala desetletja na Pustiškovski velikonočni kladi.

Že po preteku par tednov ni nikdo po fari več rekel: »Grem v Pustiškov, ampak v — Kladarjev mlin!«

Od ponosnega Pustišeka do po ženski krivdi osramočenega Kladarja, to je bolelo in grizlo do smrti gospodarja in mlinarja.

V krajih ob Sotli ni prodrli do danes velikonočni koš na fantovski rami, ampak smo ostali pri korbah in košarah na dekliških glavah.

še iz Bukovine pestre in za oko tolikanj prikupljive narodne okraske, katera upodablja že skozi desetletja na velikonočne pisanke. Prikupljivo poslikana jajca si sam videl in tebe bo bolj zanimala ta, ki ti jo bom zaupal kar zdaj-le:

Kako in kedaj je upeljal Hotvan svojo velikonočno obrt po celem Pohorju, mi ni znano. Možakar je že star nad 70 let. Dejstvo je, da je zalagal veliko let pohorska dekleta s pisankami. Za revnejše je imel priproste izdelke, za bogatejše v vseh stopnjah umetniške izpeljave. Darilca je razpečaval od 1 desetice do 1 goldinarja. Kar polne bisage jih je raznosil ter razprodal pred velikonočnimi prazniki. Izkupil je vsako leto precej, a se ni povspel v imetju nad to razdrapano kočuro. Lojz spada med takozvane pohorske šivarje.

Po celem Pohorju naletiš na samske manjše posestnike, ogljarje, hlapce, žagarje in obrtnike, ki so po parkrat na leto šivarji. Po tri in še več mesecev garajo ti posebneži liki nema živina. Ko pride njegov čas, se poda v krčmo. Ostane tamkaj po eden — tudi več tednov noč ter dan. Pije, malo je in spi, dokler ni zadnji krajcar v krčmarjevem žepu. Tem alkoholikom pravimo na Pohorju, da šivajo — ne popivajo in radi tega so šivarji in ne — pijanci! Po do zadnje zašitem cvenku se poda šivar na delo in po preteku gotovega časa ga ponovno izvabi šivarska strast.

Šivar Hotvanov Lojz je bil dolgo let v najvišjih čisljih pri kmetskih dekletih. Tajnost njegove velikonočne umetnosti je bila dolgo zakopana v dekliško molčečnost tako globoko, da so bili fantje prepričanja: dekličji barvajo lastno-ročno piruhe. Pravega pisaniškega umetnika so odkrili slučajno in radi tega njegov srd na duhovnike in učitelje.

Je že bilo pred leti, ko se je založil Hotvan z vsemi vrstami velikonočnih pisank. Na cvetno nedeljo je oprtal bisago z jajci in hajdi na »kšeft« iz Vuhredške grabe proti Ribnici in Št. Lovrencu.

Zvečer na cvetno nedeljo se je oglasil pri Oprešnikovih nad Št. Lovrencem. Naletel je tamkaj na povabljenega učiteljstva in lovrenškega g. kaplana. Originalnega ogljarja je povabila družba v veselo sredino. Zaupal je veseljakom marsikaj iz zaloge doživljajev, za Boga ni črhnil niti z besedico, kaj raznaša v bisagi. Gospoda si je pomežikala radi trdovratne skrivnosti in zarajala s kupicami v Hotvana. Lojz je pil in pil — naenkrt se je čutil šivarja, samo tokrat zastoj. Zjutraj se je prebudil na klopi za pečjo. Bisaga je bila v redu in nedotaknjena. Postregli so mu z obilnim zajutrekom in zopet na pot do Oplotnice in nazaj. Raznašalni posel je opravil hitro, ker je šlo le za razdelitev naročil. Za vsako hišo so bile pisanke skrbno zavite v slabšem, boljšem in celo v zlatem papirju. Dobrodošli Hotvan lepo pisanko, dekle denar in naprej, dokler ni bila prazna zaloga.

Pod podružnico Sv. Treh kraljev župniji Tinje je bil srečni piruhar na-

Januš Golec:

Doživljaj pisankarja.

Prav lepo znamenje Gospodovega velikonočnega vstajenja in začetka spomladi je pisanka. Mlado dekle uroči fantu pisano pobarvano pisanko, fant vrne darilce s papirnatimi cvetkami in z izreki opremljeno oranžo. Izmenjava pisank je na Slovenskem prastara navada.

Dekliške pisanke so bile za mojega spomina v letih 1900 do 1905 v pohorskih krajih od Oplotnice pri Konjicah do Vuhreda v Dravski dolini umetnine.

Sem bil še bogoslovec, ko nam je pokazal rajni profesor in zgodovinar dr. Avguštin Stegenšek pohorske pisanke. Zbral jih je po raznih krajih Pohorja in jih oddal kot pristno narodno umetnost v takratni škofijski muzej v Mariboru. Dekliški velikonočni spominki so bila kokošja jajca. Glavna spodnja barva je bila ali: rdeča, modra, zelena itd. Prevladajoča barva je bila izpraskana v najlepše narodne okraske, ki bi delali čast vsakemu umetniku. Izpraskani okraski so ostali beli ali pobarvani na glavno barvo v najbolj pestrih, res lepih, vabljivih in z velikim okusom izbranih bojah. Profesor dr. Stegenšek je bil resnega mnenja, da so vse pisaniške pohorske narodne umetnine delo ene priproste roke, ki jih razpečava med kmetska dekleta.

Leta 1912 sem obiskal kot kaplan na Remšniku Ribnico na Pohorju. Ob tej priliki sem se seznanil z znanim prevajalcem Sienkijevičevih leposlovnih del že rajnim Podravskim, ki je životaril

priprosto kmečko življenje v ribniški fari.

Na povratku me je spremljal po Vuhredški grabi. Na ovinku je postal, pokazal proti kočuri nad jarkom s pripombo:

»V tej-le bajti se skriva umetnik za velikonočne pisanke Hotvanov Lojz. — Ako te zanima, lahko pogledava, kaj zna pripravost drvar in ogljar.«

Ker je bila kajša ravno nad nama, sva stala hitro pred njo. Star in bradat mož je zlagal drva v kopico. Podravski je poznal Hotvana in mu kimal bliže. Starec je prišvajdral k nama in meril mene zvedavo ter nezaupljivo. Prijatelj mu je začel trobiti v napol oglušelo uho zanimanje za njegovo umetnost. Stari Lojz je pljunil prezirljivo, pokazal na mene, odločno odkimal in se odstranil proti kopici.

S pojasnili o narodni pohorski umetnosti ni bilo nič. Podravski me je pocuknil za rokav in mi pokimal na odhod. V grabi sva sedla na podreno drevo in prijatelj je začel:

»Ti kot duhovnik mu nisi po volji, ker sicer bi že bil razložil in pokazal, kaj da zna in kako izgotavlja pisanke.

Predvsem ti moram zaupati, da Hotvan ni pravo ogljarjevo ime, ampak se piše Pokeržnik. Bolj v mladih letih je drvaril po Karpatski Ogrski in Bukovini, kjer se je naučil madžarščine. Po vrnitvi v domovino mu je ob priliki uhal našim ušesom nerazumljivi »hotvan« in odtod ljudski naziv — Hotvanov Lojz. Popolnoma sem uverjen, da je prinesel nadarjeni mladi pohorski drvar iz karpatskih krajev in posebno

paden iznenada. Naklestili so ga, da je bilo joj! Ko je ležal na tleh, so metala dekleta vanj trdo kuhana jajca s psovkami:

»Ti ferdamani črni potegon, ti nas boš goljufal z navadnimi belimi jajci za drago plačane pisanke! Še enkrat se prikaži tod, po tebi bo, goljuf!«

Lojz se je zvijal pod zagonetko batin, zahteval pojasnila, pa bil še bolj tepen.

S težavo se je potegnil iz Tinja, skoro ista mu je predla pri Sv. Martinu. Liki tnalno zbit se je zaklenil v svojo bajto in se zamislil na globoko. Vsa temeljita razgrebanja velikotedenskega bolečega doživljaja so se osredotočila v eno spoznanje: Pri Oprešnikovih nad Št. Lovrencom sem se ga našival, da sem zaspal pri mizi. Prokleta gospoda mi je zamenjala pisanke z navadnimi trdo kuhanimi jajci. Prekana se je lopovom posrečila, ker so jajca lepo previli in mi zabrisali vsak sum na golju-fijo.

Poizvedovati mu ni bilo treba, kedo in kako ga je potegnil. Fantje so se mu rogali, dekleta so mu obračala vsa sr-

dita hrbet, od oboževanega velikonočnega umetnika, dekliškega zaupnika in prijatelja je lopnil po krivdi pijanosti in gospode na trda tla — pohorskega drvarja, ogljarja in kočarja!

So minula leta, predno so pozabili fantiči in deklički, kako je raznašal in prodajal Hotvanov Lojz navadna jajca za pisanke. Do Oplotnice se ni upal nikoli več. Po pisana velikonočna darila prihajajo k ogljarju le še dekleta iz domače fare in sosednih tostran Pohorja.

Med onimi, ki so potegnili usodepolno nedolžnega narodnega umetnika, je bil baje tudi lovrenški gospod kaplan. Kedo je bil oče in izvršitelj prevare, ni zvedel nikdo. Stari sicer dobrodušni Lojz je pokazal tudi napram tebi, da še danes prekuhava jezo radi preveč debele šale na cvetno nedeljo.»

Podravski je končal, ločila sva se. Spoznal sem pohorskega narodnega umetnika, čul usodo njegove obrti in mu dal prav, ker se je hudoval na podeželsko gospodo.

Januš Golec:

Mlin sreče.

Stari Zelenik, grča iz pohorske grabe, je prišel letos v upravo, poravnat naročnino za »Slov. Gospodarja«. Duša našega upravnništva gospod monsignor Janez Vreže je pripeljal originalnega Pohorca v uredništvo z namenom, da bi nam povedal nekaj iz starih — dobrih časov.

Že koj na prvi pogled smo uganili, da je častitljivi možakar po imetju debele podlage in bogat na doživljajih. Po kratkem pozdravu se mu je koj mu dilo na vlak, češ, da je hudo nadušljiv in radi tega je bolj počasnega koraka. Da bi nam ne odnesel spanja, je sedel, odložil klobuk pod stol in krepko zakašljaj. Bil je očitno v zadregi in radi tega sem ga vprašal:

»Gospod Zelenik, povejte nam, kako ste postali tako premožni?«

Ker sem brenknil na struno bogastva, se je stari takoj zavedel denarne veljave in ugleda:

»Cela graba in vse, kar je v njej, je moje. Ravno to bom zaupal koj na hitro, kar je bil pravzaprav začetek mojega imanja.«

Zelenik je pozabil na vlak in na nadoho, položil prikrižane roke na mizo in začel:

»Pred 57 leti sem služil za mlinarja pri dolgem Zepļu, ki je bil posestnik cele grabe, kakor sedaj jaz. Star je že bil, rad je dobro jedel, še boljše pil in »fokselne« je uganjal. Zadolžena mu je bila cela graba, a kaj dolgovi, Zepļ je bil pač »fokselmaher« in smrt je tudi ne daleč proč od njega. Norčeval se je iz vsega ter vsakega, nikdo od nas nižjih mu ni ugovarjal, ker je dajal za pijačo.

Jaz sem bil Zepļov mlinar v najbolj zgornjem Arnuštovem mlinu na dva tečaja. Koj pod mlinom je gospodar krčmaril in bil seveda sam najboljši

gost. Kar smo zaslužili Zepļovi mlinarji, žagarji in hlapci, smo zapili pri njem. Pri predavanjih za gostilniško mizo je vodil dolgi Zepļ glavno besedo. Največkrat smo čenčarili o hitrem obogatenju potom loterije, koje kolo je sukal tedaj vsak, ki je bil posestnik enega groša ali seksarja.

Nekega večera smo zlagali loterijske številke in Zepļ je poslušal naša modrovanja o sreči. Naenkrat je vstal — pljunil glasno po tleh, se razkorečil pred nami in prerokoval:

»Vi mladi pobje ne veste nič, kaj je loterija in kako se je treba sigurno dokopati do njenega zaklada. Na mojo krščeno dušo zakleto, jaz znam, da je treba srečne loterijske številke namleti pod mlinskim kannom in ne izbrskati iz »trampihla« (sanjske bukve).

O loterijskem mlinu še ni čul nobeden od nas. Z vso radovednostjo smo silili v Zepļa, naj nam za božjo voljo razodene zagonetno skrivnost.

Stari je sedel za peč, si nadelaval pipo in zrlil smo vanj kakor v tabernakelj. Ko je gorela fajfa, nas je odrešil iz strmljenja s tem le receptom za prijem hitre sreče: »Loterijske številke, ki seve zadenejo, se morajo namleti na cvetno soboto od 11. do 12. ure po noči. Mlin mora biti tako skrit, da ni slišati do njega cerkvenega zvona in mimo še niso smeli nesti mrliča. Ob omenjeni uri morajo biti zbrani 4 moški. Nobeden ne sme imeti krstnega imena po kakem od štirih svetih evangelistov. Na papir se morajo napisati numare od ene do devetdeset. Številke, ki so izrezane na posamič, je treba pomešati z dvema litroma ovsa, ker papir sam ne gre izpod mlinskega kamna. Mešanico iz papirja in ovsa se mora usuti v grod in spustiti vodo. — Numarce, ki prifrkaajo čitljive, je treba staviti. Ako ne zadeneš prvič terne, v

drugič jo boš gotovo. Pri taki čudatvo-ni mletvi lazi vedno peklenšček okrog mlina z butaro brezovih šib. Ako bi poskušal kateri pobegniti, ga otepe vrag zunaj s šibami na smrt in že mrtvega raztrosi na vse štiri vetrove v solnčni prah. Slabo znamenje je še tudi, ako udari zlodej z butaro med mlenjem po vratih.«

Tako nas je podučil dolgi Zepļ. Verjeli smo mu vsi, ker je bil star, imovit ter preizkušen. Po tem čudnem in skrivnostnem navodilu smo zaprli usta in vsak je sklenil: Poskusil bom, da postanem na hitro bogat.

Temeljito sem prisluškoval, izpraševal ter dognal, da do Arnuštovega mlina ni slišati zvona ne iz Puščave in ne od Sv. Lovrenca. Kar so pomnili najstarejši ljudje, tamkaj mimo niso nesli mrliča, ker je mlin prvi v grabi in dalje naprej sploh ni in ni bilo človeškega bivališča. Težje je šlo za kratek čas do cvetne sobote z izbiro tovarišev, ki ne smejo imeti imen štirih sv. evangelistov. Tudi te sem iztaknil in se dogovoril z njimi vse prav na tanko in pod najstrožjo molčečnostjo.

Res lepa in prijazna evetna sobota se je prismejljala. Veder večer je objel grabo, ko sem bil v mlinu pripravljen s številkami in ovsom. V Zepļovi krčmi smo čakali do pol enajstih in nič govorili, kaj in kako nameravamo. Ob pol enajstih v mlin. Da bi katerega ne premagala strahopetnost na pobeg, smo zabili vrata od znotraj z dolgimi žreblji. Krog mize smo sedli. Točno ob enajsti uri sem usul v grod številke z ovsom in potegnil vodno zatvornico. Voda je pljusnila, kolo se je zavrtelo, kamen je zaropotal čudno močno in glasno. Po pravici priznano: strah je nas preletel vse ob bobnenju kamna, ki je sukal papir in drobil ovsena zrna. Nobeden si ni upal iti pogledat v podstavljeno korbo, ali je že frknila katera številka izpod kamna sreče. Se deli smo blede, tiho ter nemo v mučnem pričakovanju, da bi že bila ura vražjega mlenja pri kraju in bogastvo zasigurano. Kedaj ravno je bilo, ne vem, pa pred dvanajsto uro je ubrisala peklena roka parkrat prav močno po zabitih vratih. Udar šib nas je preplašil do šklebeta z zobmi. Ofov Jaka je hušnil po koncu, prevrnil ter razbil lampič in proti vratom. Duri zabite, v jamo pod kolo in pri odprtini za vreteno venkaj, kjer je pljuskala voda. V temi je revež zgrešil rešilni skok iz luknje in padel tako nesrečno, da je priletel s prsami med trda tla in vrteče se kolo. Pretresljiv krik, vzdihovanje, rohljanje, voda je plaskotala, kolo se je vrtelo in klopotalo smrtno pesem neprevidnemu beguncu.

Smrtna nesreča tovariša nas je toliko streznila od strahu, da smo odtrgali vrata in se raztepli na prosto.

Še le drugo jutro smo izvlekli izpod mlinskega kolesa mrtvega Ofa z zdreb ljenim prsnim košem. Jaka je bil prvi mrlič, ki so ga nesli mimo Arnuštovega mlina na pokopališče pri Devici Mariji v Puščavi.

Fokselmaher dolgi Zepl je bil prav za lostnega obraza pri pogledu na smrtno žrtev vražjega mlenja loterijskih numer. Očitno ni nikdar priznal, da je bil on taisti, ki nas je strašil s šibjimi udarci po zabitih vratih.

V korbi pod grodom sem dobil 13 številčk, ki so prifrčale skoro nepoškodovane iz mlina sreče. Zbral sem jih 5 od 13. Stavil prvič — nič! Drugič — bogata tera in podlaga mojemu današnjemu imanju. Od srečno pobeglih tovarišev me ni nikdar vprašal kateri po številkah. Po par letih sem kupil iz zadete terne Arnuštov mlin.

Januš Golec:

Najljubša prikuha.

Gospod profesor Matevž je bil že dolgo upokojen. Ob večjih praznikih in velikih počitnicah je obiskoval svoj rojstni kraj v Slovenskih goricah. Pri vaški krčmarici Kristini je stanoval in bil na hrani. Na sprehode je hodil, z rojaki se razgovarjal in vsak dan je obiskal gospoda župnika, s katerim sta bila že stara in res iskrena prijatelja.

Priljubljen je bil gospod Matevž po celi župniji, ker je bil prijazen in je znal toliko zanimivega in podučljivega pripovedovati s svojih potovanj. Ljudje so se le čudili, da tako častitljiv ter učen gospod stika za hrošči, lovi metulje, muhe, kače in razno golazen. Radi razgibanja po naravoslovnih poljih je bil odet gospod profesor pri domačinih s tajinstvenostjo.

Kaj vse je znala povedati zgovorna Kristina o strašni in večkrat gnusni navlaki, ki jo nosi stari gospod s sprehodov v svojo sobo. Sicer pa je bil profesor pri krčmarici v visokih čišlih, ker je dobro in točno plačeval stan in prehrano. Pri jedi in pijači ni bil zbirčen. Kristina je kmalu pogruntala nerazvajanega gospoda, kateremu je bilo lahko postreči. Vsako opoldne je vprašal:

»Dobra gospodinja, kaj bo za obed?«

Naštela mu je jedilni list, kojega resnične zaloge sploh ni bilo pri navadni podeželski krčmi. Gospod profesor je ponovil vsako napovedano jed in silil:

»In kaj še?«

Nazadnje je pač prišla goveja juha in meso s kislim hrenom in gospod je potolaženo ter zadovoljno vzkliknil:

»A, to pa to. Kar zadnjo točko jedilnega lista mi prinesite!«

V svoji profesorski zamišljenosti se niti zavedal ni, da je eno njegovo kosilo za las enako drugemu in to celi čas bivanja na deželi.

Ravno hren, ta je bil ona čudovita korenina, katero je cenil gospod Matevž nad vse. S hrenom v surovem ter kuhanem stanju si je omakal meso, znal ga pa tudi rabiti kot zdravilo pri prehladih in bolezenskih nadležnostih. In hrena — debelega, hudega in okusnega kakor pri Kristini v rojstnem kraju ni dobil gospod profesor nikjer drugod. Bogznanj kaj vse je znal dobri gospod o hrenu, ki raste tako globoko pod zemljo in pritegne vase vse najbolj žlahtne kovinaste snovi ter naravnost čudodelne moči.

Leta in leta je zahajal upokojeni pro-

Dolgi Zepl je umrl kmalu za tem. Sorodniki so se stepli za njegov posmrtni preostanek v grabi. Z lahkoto sem požel iz prepira in tožben mlin za drugim in eno žago za drugo ter postal to, kar je bil pred leti fokselmaher dolgi Zepl.»

Stara grča Zelenik je sicer zamudil vlak s povestjo o mlinu sreče, pa mi zatrdil, da mu ne bo žal zamude, ako bom zaupal cenjenim naročnikom in čitateljem »Slov. Gospodarja« po cellem Pohorju znani mlin loterijske sreče.

fesor h Kristini in pel slavo domačemu hrenu.

Na veliko soboto zjutraj se je odpravil gospod Matevž z gospodom župnikom na blagoslov jestvin okrog po fari.

Možnarji so pokali s prijaznih gričev, ženske so tekale v prazničnih oblekah z jerbasi na glavi h križem ter kapelicam, tukaj je zagledal kakega zgodnjega hrošča, tamkaj je pahljal metuljček — ali niso bili vsi ti pisani prizori prava pred slava velikonočnega praznika!

Oba staročastitljiva gospoda pa so go spodinje še pogoščale. Ker so znale za profesorjevo ljubezen — hren, je bil ta povsod na mizi. Pri vseh spomladanskih velikosobotnih prizorih, doživljajih in pogostitvah ni pozabil gospod Matevž ob zaključku obhoda ugotovitve:

»Najboljši hren je le pri Kristini!«

Po vrnitvi z blagoslova se je udeležil gospod profesor vstajenja in se pomudil pri gospodu župniku na kratki večerji.

Že bolj v gostem mraku se je vračal iz župnišča na svoj stan. Pot je peljala nekaj časa med dvema pokopališčema. Na desno roko je bilo staro ter že davno opuščeno, na levi novo z-lepo ograjo in za deželno okusno notranjo opremo.

Gospod profesor se navadno ni zme-nil ne za stari, ne za novi mirodvor, ker je bil koj po slovesu od prijatelja v globokih mislih pri navadni zemeljski golazni, ki ne išče večnega počitka po ograjenih prostorih.

Onega velikosobotnega večera je vzbudila njegovo pozornost prikazen na starem pokopališču. Prav razločno je videl, kako ženska oseba nekaj maha, koplje in se pripogiba k tlom, kakor bi pobirala izkopano. Groza ga je spreletela pri nenavadnem prizoru na veliko soboto. Pospešil je korake, kar hušnil mimo porušenega plota, a čul čisto razločno kopanje.

Tisto noč se je celo zaklenil v svojo sobo in razmišljal dolgo: kaj neki je izkopavala in iskala neznanka v tako pozní uri na blagoslovljenem kraju večnega počitka. Mučne sanje so ga motile in se je prebudil zbit in nevoljen sam nase.

Po pozni službi božji ni krenil k prijatelju v župnišče, ampak v svojo sobo,

ker se je odločil, da bo okusil velikonočni žegen pri Kristini.

Sobotni sprehod po župniji je nagnal gospodu profesorju dober tek na svinjsko meso s hrenom. Prav zadovoljen se je brisal krog ust, ko mu je porinil pred ospredje želodčne blaženosti spomin — prizor s pokopališča. Potožil je doživljaj Kristini in jo vprašal, če je že videla kedaj podobnega. Krčmarica se je uprla z rokama ob bok, se nasmehnila in odgovorila brez prikrivanja:

»Gospod, jaz sem poslala snoči dekle na staro pokopališče, da je nakopala za danes svežega hrena.«

Profesor Matevž je prebledel trenutno po teh besedah. Nekako ves preplašen je momljal nerazumljivo, da je bila Kristina uverjena: gost je ni razumel. Potegnila je robec trdnejše za oba škričca in nadaljevala še bolj glasno započeto razpravo o hrenu na starem pokopališču:

»Veste, gospod profesor, na našem starem pokopališču raste že od nekdanj najdebelejši in najokusnejši hren. Pri nas in v župnišču ga rabimo celo leto. Moja viničarka ga nosi celo na trg v mesto.«

Kristini se niti sanjalo ni, kaj je razodela s temi besedami rahločutnemu gospodu profesorju. Matevžu se niso gnusili hrošči, ne kače in druga golazen, a pripoved o uživanju hrenove korenine, ki je bila izkopana globoko na pokopališču, ga je prešinila s trepetom. Leta in leta mu je med vsemi prikuhami najbolj teknil hren in on niti znal ni, odkod ta slaščica.

Jeza in gnus sta ga prevzela, da je ostavil gostilniško sobo na največje začudenje krčmarice. V farovž jo je urezal še pred kosilom in vprašal prijatelja — župnika:

»Kje imaš nasajen hren?«

Gospod župnik je pokazal na staro pokopališče in mu razjasnil že domnevano zagonetko z besedami:

»Glej, koliko hrenovega perja poganja med starimi grobovi.«

Kristinina in prijateljeva izjava sta se krili za las. Resnično in nedvomno istina: gospodu profesorju Matevžu je šla v slast leta in leta hrenova prikuha z domačega — starega pokopališča.

Brez kosila na samo Veliko noč je poravnal gospod profesor račun pri Kristini in se odpeljal v mesto brez slovesa od prijatelja.

V mestu so se čudili, da odklanja stari gospod profesor hren, a kako ne, ko je bil tudi ta s starega pokopališča?

Gospod župnik pa je obiskal prijatelja v mestu in izvlekel komaj iz njega, zakaj je ostavil letovišče kar po pasje. Vse pomirjevalne besede, da človek ne zna, od česar se debeli in da ni na starem mirodvoru že davno nobene človeške kosti, so bile zaman. Dobrodušni gospod profesor Matevž je zameril do smrti Kristini in prijatelju, ker sta mu nudila desetletja najslajšo prikuho z domačega pokopališča, kjer so že bili zdavno strohneli profesorjevi predniki.

Tako je bila krčmarica Kristina ob dobrega gosta, gospod župnik ob starega prijatelja in gospod profesor Matevž ob najljubšo prikuho — hren!

Januš Golec:

Jurjec in Smuk.

Pri poznem sv. opravilu na cvetno nedeljo je čital gospod kaplan trpljenje Kristusovo pri sv. maši, gospod župnik glasno na prižnici v slovenskem jeziku. Fantini so se porivali krog glavnega oltarja, se posmihali in delali polglasne opazke. V kot ob ograjo ob hajlne mize sta se tiščala plaho dva dečji družbi neznan fantka. Držala sta v rokah vsak svoj presmec, ki je bil na vrhu okinčan s papirnatimi rožami in sta bingljali nanj privezani pomaranči. Že koj prvi pogled je razodeval, da sta siroti. Eden je tičal v dolgih moških hlačah, ki so mu bile trikrat prevelike, pritrjene čisto pod ramo, večkrat podvihane in nafaudane v sto gubah. Drugi je držal v rokah klobuk širokokrajnik, ki je bil kupljen za starega očanca in ne za otroka. Otročjad je takoj iztaknila smešnost hlač ter klobuka in neprikladna noša ji je bila v posmeh ter zabavo. Najbolj razposajen je bil Brišnikov Tonček. Kazal je na plaha dečka in pošepetaval tovarišem, da sta prišla sinoči iz mesta na občino. Njegov oče župan je oddal enega posestniku Jurgecu, drugega pa staremu Smuku.

Tonček je bil brihten in celo pesniške narave. Dolge hlače in prevelik klobuk mu je dal snov za sledečo pesmico:

Jurgečve hlače
pa Smukov klobuk,
ko veter zapiha
pa smuk pod klobuk.

Zbadljivka v kitici je romala od ušesa do ušesa. Fantalini so se smejali, ponavljali stihe in se čudili iznajdljivo sti mladega Brišnika.

Nemir med poredno deco je motil g. župnika pri čitanju. Parkrat je zahteval glasno z lece mir ter red med otroci. Možje v prvih klopeh so svarili s prsti drzneže, nobeden se ni upal priviti za uho kolovodjo Brišnikovega Tončeka, ker mu je bil oče župan ter cerkveni ključar. Fantek je sedel navadno med službo božjo z očetom v klopi, tokrat župana ni bilo v cerkvi in dečko se je pomešal med šolske tovariše. Niti eden od nagajivcev ni sklepal rok med sv. mašo, molitev jim je bila zgorajna pesmica; siroti sta pobožno klečali, gledali na oltar ter se oklepali krčevito lepo okrašenih presmecev.

Po končanem sv. opravilu ven iz cerkve in za tujcema v predolgih hlačah in pod širokim klobukom. Tonček je pel glasno svoj umotvor o Jurgečevih hlačah in Smukovem klobuku, drugi so ponavljali za njim in se drenjali okrog plahih sirot. Brišnikov fante je tekal pred neznancema, pa jima smuknil za hrbet in že kar kričal zasmehovalne besede. Otroci so pozabili na presmece, saj sta jim bila Jurjec ter

Smuk nova in večja zabava nego cvetoče šibe. Kakor na pust se je obnašala otročjad in spremljala fantka proti vasi, kamor sta brzela v strahu ter trepetu. Pred selom je tekel potok in preko tega je vodila bolj ozka brv. Prehod preko vode je nastopil Tonček ritanški, da je lahko brundal dečkoma pod nos in pel porogljivo o Jurgečevih hlačah in Smukovem klobuku. Ko je prifrkal do konca brvi, ga je zagrabila kot strela iz jasnega krepka roka za vrat. Zatrepetal je, se obrnil, roke samega očeta so ga polagale preko kolena. Presmec mu je iztrgal Brišnik iz rok, ga obrnil narobe in padati je začelo po junaku Tončeku, da je bilo joj! Vodja zasmehovanja sirot, cvetnonedeljski pesnik je bil šiban z blagoslovljenim lesom, da se je drl, kakor bi ga deval živega iz kože. Otroci, ki so se smejali Jurgecu in Smuku, so se krohotali sedaj iz polnih grl pred vso vaško javnostjo osramočenemu Tončeku.

Oče ga je izpustil iz rok, ga izročil prvemu hlapcu z naročilom: »Materi ga predaj in povej, kaj nama je napravil. Na golih kolenih mora klečati, dokler se ne vrnem!«

Poleg očeta je bila še Tončkova krstna botra, ki je prinesla na cvetno nedeljo pogačo, se vračala domov in bila priča, kaj je zagrešil in bil kaznovan javno pred mladino in starejšimi farani. Kar je mogoče oče izpustil na udaricah v naglici, je nadomestila še doma mati, ko je čula o Tončkovi skrumbi službe božje in tako velikega praznika kakor je cvetna nedelja.

Brišnik je bil kmalu doma, Tonček je moral obljubiti na golih kolenih klečoč, da ne bo bril nikdar več norcev iz sirot.

Hujša kazen od udarcev je bila očetova zapoved:

»Jurgečevi siroti sem kupil nove hlače, Smukovi nov klobuk. Hlače oddaj pri Jurgecu, klobuk pri Smuku! Prosi odpuščanja pri obeh hišah!«

Težka je bila Tončkova pot, moral jo je prestati in izpolniti do pičice očetovo naročilo.

Iz na cvetno nedeljo kaznovanega Brišnikovega Tončeka je zrasel poznejši župan, cerkveni ključar in sploh prva osebnost v župniji. Bogzna kolikokrat nam je pripovedoval kot svarilen vzgled prebridek doživljaj cvetne nedelje. Zapomnil si je za vedno, da ni dovoljeno zasramovati revežev in to še celo ne na velik praznik med službo božjo. Enkrat v življenju je bil tepen od očeta in matere na samo cvetno nedeljo, pozneje je ubogal na besedo in postal prijatelj Jurgečevemu in Smukovemu rejencu.

V župniji Sv. Florjana v Grabah so se držali lepe navade jutrajnega vstajenja. Že ob četrti uri zjutraj, ko so se oglasili zvonovi v ubrani jutranjici, je spremljalo zvonjenje grmenje topičev. Pred šesto uro se je zbrala cela župnija pred farno cerkvijo, da spremi vstalega Zveličarja v dolgi procesiji.

Gospod župnik je zapel glasno izpred božjega groba trikratni Aleluja! Zvončki so zazvončkali, pevci so ubrali velikonočno, Pohletov Franc je stopil pred monštranco s podobo Zveličarja. Procesija se je uvrščala iz cerkve, štirih mož z nebo še ni bilo od nikoder.

V Grabah so nosili nebo najbolj imenitni možje v župniji: dva župana in oba cerkvena ključarja. Letos ni bilo župana Piskernika. Ključar Plečnik se je posvetoval s tovarišema in odločili so se, da povabijo k nebu Zobakovega Tinčeta. Oženil se je v pustu, postal gruntar, bil na novo oblečen ter pokrit in zakaj bi ne pomagal nositi nebo. — Tinče se je čutil s povabilom počaščenega in kako tudi ne, ker se je povspel v pustu od čevljarja do posestnika in danes celo do nebonoše!

Zobakova žena je bila dolgoletna cerkvena pevka. Kako jej je vzrastel ponos, ko je videla Tinčeta pri drogu neba v najodličnejši družbi. Pločnik je še nekaj pošepnil Zobaku, ta je skrtil v globočino hlačnega žepa cevko pipe, ki mu je silila na prosto.

Gospod župnik je že stal z monštranco pod nebo, ko so izvršili nebonoše stari običaj: pred vzdigom neba so se sklonili vsi štirje in si podvihali kakor na povelje nove hlače. Pri zavihanju se je Tinča sklonil globoko, ko se je zravnal, mu je nekaj počilo krog pasu. Prvotno veselje in navdušenje sta se se mu razblinila v strah, ker odpovedal mu je stari piravi pas, ki je priklepil hlače k lednjam.

Možje so dvignili nebo, procesija se je premaknila med petjem, pritrkavanjem zvonov ter pokanjem možnarjev in pištol. Že prvi koraki so poučili Tinčeta, da ne bo dobro z razrahljanimi hlačami. V levici je držal novi klobuk, z desno roko se je oklepil droga in trepetal, kaj bo . . .

Nebar Zobak je pozabil na vstajenje, alelujo, petje in streljanje, skrbele so ga hlače, katere je že vlekel visoko pod vihane — po tleh. Še en korak in — cap — je padlo nekaj izza Zobakovega pasu na tla. Znal je, zgubil je mehur za tobak, ki mu je tičal za pasom celo nedeljskih hlač. Pevci so videli Tinčeto nezgodo, nobeden ni smatral za vredno, da bi pobral po nezgodi izgubljeni. Saj mu ni bilo za sicer polni mehur, a gotovo se je zasadila nesreča v oko — bognasvaruj starikaste pevke in žene — Mime!

Tobačni mehur je bil prva žrtev, tej je sledil pri naslednjih korakih del Tinčetoovega trhlelega pasu, ki je zdrknil gospodu fajmoštru na nogo. Vroče je postalo Zobaku, stopal je na široko, da bi se otel največje sramote in to je pomagalo nekaj časa. Velikonočna procesija se pomika brez prestanka in v Grabah še posebno na dolgo in celo navzdol.

Januš Golec:

Nezgoda nebonoše.

Slovesnost Gospodovega vstajenja ob svitu velikonočnega jutra prešine vsakega s pravim prazničnim razpoloženjem.

Dol po hribu ni šlo s širokim korakom. Tinčeta je mrcvarila vedno bolj bojazen, kaj bo rekla Mima, kaj cela fara, ako se mu pripeti najhujše. Z obema petama je že hacal po hlačah. Domislil se je pri procesiji nepotrebne klobuka. Novo — za velikonočne praznike kupljeno pokrivalo je zmečkal in porinil v žep na suknji. Pri spravljanju klobuka je bil tako zmeden, da je premočno potegnil drog na nebu, gospod župnik je glasno posvaril nerodnost in zahteval, naj dvignejo nebo višje! Nesrečni podbreg, še opasnejši navzgor! Tinča je obupaval, da se mora zgoditi z njim in s hlačami, kar bi se nikakor ne smelo! Pozabil je na gospodovo posvarilo: nebo bolj kvišku, postavil drog na tla in si popravil z obema rokama hlače. Ni se zgodilo nič posebnega, le cela okolica neba si je bila na jasnem, kako je z Zobakom, ki je danes prvič nebonoša.

Tinča je bil otet vsaj trenutno najbolj sramotne nezgode. V pravo višino dvignjene hlače je sedaj držal z levico, z desno roko je dvignil drog in le tako je lahko zmagal klanec na kolovozni cesti. Tovariši so se mu posmihali, gospod župnik je godrnjal radi nerodnosti novega nebonoše, Mima je bila tako ogorčena, da je prekinila petje in mislila na osveto nad teslastim močem.

Kako je prinesel Zobak nebo nazaj v

cerkev in ga pomagal odložiti, ni znal. Tolažila ga je zavest, da le ni zgubil hlač in si nakopal sramote pred celo faro. Kaj mu je bil mar mehur, kaj so bile povaljane nove hlače v primeri s tem, česar se je bal najbolj in česar so ga očuvala nebesa.

Ti sveta aleluja, kako je bil vesel, ko si je odpočival doma na stolu in mu je romala mimo čisto svježega spomina nevarnost, iz katere je smuknil prav v zadnjem trenutku!

Niti jezиковi Mimi ni zameril, ko ga je pitala mesto z žegnomo — s psovkami o motovilasti nerodnosti na samo veliko nedeljo. Zaklinjala se je, da ne more več nastopati na cerkvenem kuru, ker jej je nakopal švajdravi ded tako sramoto! Ni imel nič dobrega Zobakov Tinča velikonočne praznike pod domačim krovom, a na faro se sploh ni upal. Doma in zbadljivke iz ust drugih je prenesel vdano, ker je znal dobro, da je zgubil mehur, del pasu — ne pa hlač!

Nebo je nosil Zobak enkrat, za tem bridkim doživljanjem nikdar več, ker bi se tudi na povabilo ne bil lotil tega slovesnega posla v drugič.

K vstajenju je hodil odslej v sosedno župnijo, ker sofarani niso hoteli pozabiti, kako mu je odrekel v dostojanstvu nebonoše pas na velikonočno jutro pri slovesni procesiji vstajenja.

pri vratih in se odločila, naj začne večerjati pred prihodom slavljenca.

Z belim predpasnikom je prišla za oba konca vročega krožnika, mesto s pečenko pred goste, je ošvignila še enkrat s pogledom vrečico. Prirojena radovednost jo je premagala, postavila je purana nazaj na mizo in pozvala kuharico:

»Matilda, pogledajte v vrečo, mogoče je le v njej kaj takega, kar bi doktorja užalilo, ker se gospodje toliko krohotajo.«

Kuharica je razvezala vrečo kar na kljuki, segla v njo, Zefka je stala ob podbojih, oprta z rokama ob bok. Električna luč je osvetila doktorjevo darilce, krmarica je kriknila strahotno, Matilda je pognala na smrt preplašena trdi predmet po krožniku s puranom in na tla. Ženski sta stekli med krikom iz kuhinje, krožnik z duhtečo puranovo pečenko se je prekalil z glasnim ropotom z mize na tla, skrivnost vreče je torkljala proti štedilniku.

Veseli gostje po koncu in v kuhinjo na odpomoč! Po tleh razmetani kosi gorke pečenke, črepinje krožnika, v kotu ob štedilniku — človeška lobanja!!! Pravkar je vstopil tudi godovnjak in prepoznal strahotni položaj.

Pogled na povaljano slastno večerjo in vsied padca razčrepano lobanjo ga je tako raztogotil, da je preklel žensko radovednost, zaloputnil vrata in odšel jeznih korakov.

Zefke od nikoder, kuharice nikjer, mački so se že lotili kosov purana, nobeden ni znal, odkod človeška lobanja in godovnjakova jeza.

Predvečer doktorjevega godu je bil zaključen brez večerje in v negotovosti, odkod vsi ti na prvi pogled res strašni, pretresljivi in zagonetni udarci usode.

Po preteku par dni sta bila pokopana v pozabnost strah in nevolja. Stalna miza pri Zefki je bila zasedena.

Doktor je pojasnjeval skrivnost vreče z lobanjo tako-le:

»Že navaden zdravnik, kaj šele specialista za oči ter ušesa, sploh za celo glavo, kakor sem jaz, mora imeti že radi bolnikov kje na vidnem mestu v preiskovalni sobi človeško lobanjo. Leta se je trudil, da so mu odstopili v bolnici v moški dobi umrlega človeka, ki je imel po vseh predpisih pravilno razvito glavo in vse zdrave zobe. Potrošil je nekaj sto dinarjev, predno mu je poseben strokovnjak osvobodil glavo mesa in jo priredil s prerezi ter peresi tako, da se je dalo vse odpreti in so bile vidne sicer prikrite skrivnosti kostenjaka. Sam je naročil, naj se mu prinese izdelani koščeni umotvor v krčmo k Zefki, ako bi ga ne bilo na stanovanju. Slučaj je hotel, da je priromala lobanja k radovedni Zefki ravno na tako slavnostni večer. Z žico ter peresi lepo spojeno okostje je vsled sunka in padca popolnoma razklopotano in rabi temeljite popravke.«

Vsi so bili zadovoljni z doktorjevim pojasnilom. Gospod profesor Marko je poklical Zefko in povdaril na glas:

»Kaj ne, Zefka, sedaj vemo vsi pri tej mizi, da Ti edina od žensk nisi prav nič radovedna...?«

Januš Golec:

Ni radovedna...?

Profesor zgodovine Janko in profesor verouka Marko sta sedla pravkar k stalni mizi v krčmi. Brhka in ljubka krčmarica Zefka je natakala vino, g. Janko je vprašal g. Marka:

»Poznaš li žensko, ki bi ne bila radovedna?«

»Ne«, se je odrezal nagovorjeni.

Zefka je postavila vino na mizo in zadržala samozavestno:

»Gospodje, ki posečate že leta in leta to stalno mizo, bi pač lahko znali, da n. pr. jaz nisem radovedna. Iz moje gostilne se še ni zvedela nobena pri mizi izgovorjena skrivnost. Jaz in moja služinčad se umaknemo takoj iz sobe, ako imate kake važnejše pomenke. Že moja rajna mama, katero ste vi dobro poznali, je povdarila večkrat mojo zakrknost napram sicer običajni ženski radovednosti.«

G. Janko je pokašljeval neverjetno, g. Marko je uprl preizkušeno pogled v Zefko in jo posvaril nalahno:

»Otrok naš, ne hvali dneva pred večerom.«

Kuharica Matilda je poklicala mlado gospodinjo v kuhinjo.

Novi gostje so se zbirali krog stalne mize, ženske so si dale opravka s kuho.

Nocoj je bil predvečer zdravnikovega godu in radi tega slovesna predslava s pojedino pečenega purana.

Večina stalnih gostov je že bila zbrana, pili so vsi na doktorjev račun, ki se je pa zamudil proti navadi bogzna kje. S slovesno večerjo so morali počakati, ker godovnjak ni odpovedal.

Iz kuhinje je bil slišati glas neznanca, ki je izročil nekaj za g. doktorja.

Zefka je narezovala na širok krožnik

pečenega purana, Matilda je obesila na podboje vrečico z nekim predmetom za g. zdravnika.

Gospodinja in kuharica sta bili uverjeni, da je prejel doktor kar v vreči godovno darilo in to najbrž od gospodov stalne mize.

Puranova pečenka je bila narezana, litre so praznili gospodje pri stalni mizi, g. doktorja od nikoder. Zefki je obvisel pogled na vrečici na podbojih. — Stopila je k zavitemu darilu in ga začela otipavati. V platnu je bilo nekaj precej okroglega, lahkega in je glasno šklebetalo, ako je potresla vrečo. Nič kaj posebno ni bila zaprta vrečica na vrhu, le zavezana z motvozom. Že razvoj je pričal, da ne more biti godovni dar kaka dragocenost ali skrivnost. — Gospodinja ni bila radovedna in je tudi ni brigala vsebina vreče.

Gostje so klicali svežo pijačo, Zefka je hušnila v sobo, zadela pri naglici ob vrečico, ki je zabingljala po zraku in po njej je škrobotalo.

Na povratku iz sobe v kuhinjo je ponovno uščipnila krčmarico radovednost. Vprašala je Matildo:

»Kaj neki je v vreči za doktorja?«

Kuharica je pobrzela s prsti po zavoju in bila mnenja, da bo že nekaj tako za hec, ker je lahko, okroglo in ropoče. Povabljeni so že godrnjali radi zdravnikove zamude, Zefka je morala ponovno v sobo, da jih potolaži.

Že zopet se je osmeknila ob vrečico, ki se je zazibala, udarjala po trdih podbojih in iz nje je odmeval skrivnostni škrebek.

Krožnik z narezanim puranom je predstavila Zefka s štedilnika na mizo